

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΘΕΜΑ:

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ
ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ
(ΣΠΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Υπεύθυνη Καθηγήτρια:
Παπαδημητρίου Μαρία

Σπουδάστρια:
Βρασίδα Μαρία

Πάτρα 1997

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	2213
----------------------	------

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ευχαριστώ θερμά την Δεσποινίδα Παπαδημητρίου Μαρία και το Προσωπικό του Ιδρύματος Κιβωτός της Αγάπης για την βοήθεια την οποία μου προσέφεραν για την επίτευξη της πτυχιακής μου εργασίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	1
-------------	---

Μερος Πρωτο

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	5
----------	---

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	6
----------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ)	7	✓
Ορισμός	8	✓
Αιτιολογία	10	
Περιγραφή εκδηλώσεων (σωματικών - ψυχολογικών, πνευματικών)	13	
Ιστορική αναδρομή	17	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	18
---	----

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	18
--	----

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	22
--	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ	25
---	----

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ)	26
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΟΑΕΔ)	28
---	----

Διαδικασία Τοποθέτησης σε Εργασία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες	36
---	----

Διαδικασία Επιχορήγησης Εργοδοτών για Απασχόληση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες	37
---	----

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ)	41
---	----

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ:	42
------------	----

1. ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΗΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ	42
---	----

2. ΕΝΑΣ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΝ ΝΑ ΠΕΡΠΑΤΗΣΕΙ	43
---	----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	45
Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑΣ	50

Μέρος Δεύτερο

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ	53
Περίπτωση 1 ^η	53
Περίπτωση 2 ^η	58
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	61
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	62
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	63
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	64

Μέρος Πρώτο

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η πτυχιακή μου εργασία αφιερώνεται σε όλους εκείνους που πιστεύουν ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες μπορούν να ζήσουν, να δουλέγουν, να διασκεδάσουν και να πεθάνουν μαζί τους, αλλά και σε εκείνους που πιστεύουν ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες, είναι παιδιά κατώτερου θεού.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όχι άλλα λόγια

Όχι άλλους τίτλους στις εφημερίδες

Όχι άλλη λύπηση

Αγαπητές αναγνώστη, η ώρα της αλήθειας έφτασε

Η φωνή των παιδιών με ειδικές ανάγκες, χτυπάει σήμερα και τη δική σου πόρτα. Είναι μία φωνή αληθινή, ικετευτική, που στοχεύει ίσια στην ανθρωπιά σου και σου ζητά να την ακούσεις.

Τα παιδιά με ειδικές ανάγκες δεν είναι διαφορετικά από τα υπόλοιπα παιδιά μας, αλλά οι ανάγκες τους είναι διαφορετικές.

Θα πρέπει λοιπόν εμείς- οι μεγάλοι να αλλάζουμε λίγο τη στάση μας και τη συμπεριφορά μας απέναντι τους και να μάθουμε και στα δικά μας παιδιά να αγαπούν και να δεωρούν αδελφό του κάθε τέτοιο παιδί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΗ ΠΑΡΑΛΥΣΗ)

Ποτέ στη ζωή μου δεν μου άρεσε να κολλάω ετικέτες. Αντίθετα όμως με την δική μου άποψη ορισμένοι άφησαν μερικές ταμπέλες - τίτλους για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες, οι οποίες όμως ανατράπηκαν από μια νέα κοινωνική τάση, με την οποία συμφώνησε και η σύγχρονη επιστημονική άποψη, είναι να αναφερόμαστε στα παιδιά αυτά, σαν παιδιά με ειδικές ανάγκες και είναι αυτά που παρουσιάζουν σωματικές αναπηρίες, χρόνιες παθήσεις, ψυχικές ασθένειες, ψυχοσωματικές διαταραχές, διαταραχές λόγου ή συνδυασμό άλλων.

Οι κυριότερες κατά την ιατρική άποψη κατηγορίες αναπήρων είναι:

- Εγκεφαλική παράλυση
- Εκ γενετής (σπαστικά, βλάβες παρεγκεφαλίδας)
- Επίκτητη (σε μεγάλη ηλικία εγκεφαλικά επεισόδια, αιμορραγία, θρόμβωση)
- Νευρολογικές αναπηρίες
- Διαβητοπάθειες, νεφροπάθειες,
- Επιληψία
- Νοητικές και ψυχικές διαταραχές
- Εκ γενετής (νοητική υστέρηση)

- Σε μεγάλη ηλικία (γεροντική ανοία)
- Αναπηρίες αισθήσεων
- Τυφλοί και με σοβαρή βλάβη στην όραση
- Κωφοί και με σοβαρή βλάβη στην ακοή

Ορισμός

- *Εγκεφαλική παράλυση είναι μια διαταραχή των κινήσεων και στάσεων του πάσχοντος παιδιού*

Οι κινήσεις του παιδιού αυτού δεν είναι ίδιες με των άλλων παιδιών.

Διαφέρει ακόμα και στον τρόπο που κάθεται, που στέκεται ή βαδίζει. Ο όρος εγκεφαλική παράλυση δηλώνει επίσης ότι η βλάβη που προκαλεί τις διαταραχές αυτές βρίσκεται στον εγκέφαλο. Τα χέρια και τα πόδια του πάσχοντος παιδιού δεν έχουν τίποτα. Ο εγκέφαλος έχει τη βλάβη και δεν μπορεί να κατευθύνει τις κινήσεις των χεριών και των ποδιών. Η βλάβη αυτή του εγκέφαλου είναι μία μόνιμη βλάβη οπότε δεν υπάρχουν μεταβολές στην ήδη υπάρχουσα κατάσταση η οποία δυστυχώς συμβαίνει πριν ο εγκέφαλος ωριμάσει.

Η ωρίμανση του εγκεφάλου αρχίζει από την ενδομήτριο ζωή και ολοκληρώνεται μέχρι το 10ο έτος της ηλικίας του παιδιού. Η ωρίμανση αυτή του εγκεφάλου μπορούμε να πούμε ότι είναι ταχεία μέχρι την ηλικία των 3-4 ετών. Αργότερα όμως είναι βραδεία. Έτσι το ΚΝΣ διαταράσσεται με αποτέλεσμα το παιδί να μην μπορεί να κατευθύνει και να ελέγχει απόλυτα τις κινήσεις του, να μην μπορεί να πιάνει σωστά

διάφορα αντικείμενα ή να σταθεί όρθιο ή να στέκεται να μην στέκεται κανονικά, να μην μπορεί να βαδίσει ή αν βαδίσει να βαδίζει ακανόνιστα. Μετά τα παραπάνω λοιπόν μπορούμε να κατανοήσουμε ένα από τους διεθνείς ορισμούς.

Η ΕΠ είναι μία μόνιμη μη εξελισσόμενη βλάβη του εγκεφάλου που συμβαίνει στην διάρκεια της ανάπτυξής του και προκαλεί μόνιμες βλάβες στον εγκέφαλο με μεταβλητές διαταραχές της κινητικότητας και των στάσεων του ατόμου, από τα πρώτα έτη της ζωής.

Εκτός όμως από τη διαταραχή της κινητικότητας είναι δυνατόν να συνυπάρχουν και άλλες διαταραχές όπως διανοητική καθυστέρηση, αισθητικές διαταραχές, διαταραχές ακοής, όρασης ομιλίας καθώς και επιληπτικές προσβολές.

Οι διαταραχές στην κινητικότητα δεν είναι ίδιες σε όλα τα παιδιά σε άλλα έχουμε αργές κινήσεις, σε άλλοι γρήγορες, σε άλλα σπαστικότητα και σε άλλα υποτονία. Έτσι πολλά παιδιά με ΕΠ δεν μοιάζουν καθόλου μεταξύ τους στην εμφάνιση για αυτό και τα χωρίζουμε σε διάφορες ομάδες πιο όμοιες μεταξύ τους, διευκολύνοντας έτσι την θεραπευτική.

Στην εγκεφαλική παράλυση διακρίνουμε τις παρακάτω μορφές, ομάδες:

1. Σπαστική
2. Δυσκαμπτική ή πλαστική υπερτονία
3. Αθροιστική

4. Αταξική
5. Υποτονική
6. Τρομώδης
7. Μικρή
8. Μικρές καταστάσεις που δεν μπορούν να ταξινομηθούν

Ανάλογα τώρα με ποια μέρη του σώματος έχουν προσβληθεί διακρίνουμε την τετραπληγία, την ημίπλια κλπ. Σήμερα με την λέξη τετραπληγία εννοούμε προσβολή των πάνω και κάτω άκρων, ενώ στην ημιπληγία έχουμε προσβολή ενός ημιμορίου του σώματος.

Αιτιολογία

Η αναζήτηση της αιτιολογίας της ΕΠ έχει μικρή σχετικά σημασία για την θεραπεία όταν η πάθηση έχει εγκατασταθεί στο πάσχων παιδί

Έχει όμως μεγάλη σημασία στην πρόληψη γιατί μέσω αυτής θα δοθεί η δυνατότητα της εξάλειψης ή του περιορισμού των βλαπτικών παραγόντων.

Οι αιτιολογικοί παράγοντες της ΕΠ διακρίνονται σε κληρονομικού και επίκτητους.

A. Κληρονομικοί

Η ΕΠ δεν θεωρείται κληρονομική πάθηση. Σκεφτόμαστε την κληρονομικότητα όταν δεν βρίσκουμε άλλη αιτία. Η κληρονομικότητα ίσως παίζει κάποιο ρόλο στην πολλαπλή κύηση, δηλαδή στη γέννηση

διδύμων κλπ όπου ο κίνδυνος οφείλεται στη μεγαλύτερη ευπάθεια των νεογνών. Γενικά, η ΕΠ δεν θεωρείται κληρονομική πάθηση. Δίνεται έτσι και μια απάντηση στο ερώτημα πολλών γονέων για τους κινδύνους που διατρέχει το επόμενο παιδί.

Β. Επίκτητοι

Για καλύτερη κατανόηση αυτών των παραγόντων τους διακρίνουμε σε:

1. Σε συγγενείς ή ενδομήτριους, δηλαδή παράγοντες που δρουν πριν από τον τοκετό
2. Στους παράγοντες που δρουν κατά την διάρκεια του τοκετού
3. Στους παράγοντες μετά τον τοκετό

1. Συγγενείς ή ενδομήτριοι

Για να πάθει το παιδί βλάβη σε αυτή την περίπτωση θα πρέπει να προσβληθεί η μητέρα. Οι κατάσταση αυτή δημιουργείται όταν η μέλλουσα μητέρα προσβληθεί από ερυθρά, απλό έρπη, λοιμώδη ηπατίτιδα. Ο κίνδυνος βλάβης του εμβρύου είναι μεγαλύτερος στους 3-4 πρώτους μήνες. Επίσης η συναισθηματική κατάσταση της εγκύου είναι σχεδόν βέβαιο ότι έχει σχέση με την ανάπτυξη του εμβρύου.

Συναισθήματα όπως φόβος, θυμός κινητοποιούν το αυτόνομο συμπαθητικό σύστημα της μητέρας, με αποτέλεσμα την έκκριση ορμονών που με το μητρικό αίμα διοχετεύονται στον οργανισμό του εμβρύου.

Η αναιμία, η υπόταση της μητέρας, ο πρόδρομος πλακούντας, η παράταση της κύησης, είναι δυνατόν να προκαλέσουν ενδομήτρια ασφυξία του εμβρύου με ανάλογη βλάβη του εγκεφάλου, ενώ διάφοροι τραυματισμοί, τοξιναιμία της κύησης, μπορεί να προκαλέσουν εγκεφαλική αιμορραγία στο έμβρυο.

2. Κατά τη διάρκεια του τοκετού

Κατά την περίοδο του τοκετού είναι δυνατόν να προκληθεί βλάβη στον εγκέφαλο του νεογνού από διάφορες αιτίες. Η νεογνική ασφυξία (δηλαδή αν το βρέφος θα αναπνεύσει αμέσως μόλις γεννηθεί ή θα αργήσει) αποτελεί συχνή επιπλοκή, η οποία οφείλεται στο προδρομικό πλακούντα, το έμφραγμα του πλακούντα την πρόωρη αποκόλληση.

Επίσης τα πρόωρα νεογνά με χαμηλό βάρος γέννησης κάτω των 200 γρ. έχουν αυξημένο κίνδυνο για εμφάνιση εγκεφαλικής παράλυσης λόγω ευπάθειας

3. Μετά τον τοκετό

Εδώ οι πιο συνηθισμένες αιτίες βλάβης του εγκεφάλου είναι ο νεογνικός ίκτερος που μπορεί ανάλογα με το επίπεδο της χολερυθρίνης στο αίμα να προκαλέσει εκτεταμένες βλάβες.

Τα πρόωρα και τα ελλιποβαρή παιδιά είναι πολύ ευαίσθητα. Επίσης η εγκεφαλίτιδα, η μηνιγγίτιδα, καθώς και αγγειακά επεισόδια, όπως δρομβώσεις, υπογλυκαιμία.

Όσο αφορά τη συχνότητα της εγκεφαλικής παράλυσης είναι δύσκολο να διαπιστωθεί. Στην Ελλάδα υπολογίζεται ότι τα άτομα που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση υπερβαίνουν τα 30.000 άτομα

Περιγραφή εκδηλώσεων (σωματικών - ψυχολογικών, πνευματικών)

Πολλές φορές ένα παιδί με εγκεφαλική παράλυση μπορεί εκτός από τις κινητικές διαταραχές να παρουσιάσει επιπρόσθετες αναπηρίες σωματικές - ψυχολογικές - πνευματικές όπως: διανοητική καθυστέρηση, διαταραχές ομιλίας, όρασης, ακοής, επιληψία.

Επίσης μπορεί να παρουσιάζει ψυχολογικές διαταραχές, διαταραχές σιτίσεως, διαταραχές δοντιών, σφικτήρων. Ας αναφερθούμε στις διαταραχές αυτές με λίγα λόγια.

1. Διανοητική καθυστέρηση

Η διανοητική καθυστέρηση αποτελεί μια επιπρόσθετη αναπηρία για ένα παιδί που πάσχει από εγκεφαλική παράλυση.

Σύμφωνα με διάφορες στατιστικές υπολογίζεται ότι το 50% με εγκεφαλική παράλυση πάσχει και από διανοητική καθυστέρηση, η οποία είναι πολλές φορές δύσκολο να εκτιμηθεί και ιδιαίτερα σε παιδιά που παρουσιάζουν σοβαρές κινητικές αναπηρίες ή άλλα προβλήματα με αποτέλεσμα να υπάρχει δυσκολία στην επικοινωνία ή στο να χειριστεί διάφορα αντικείμενα. Για αυτό θα πρέπει το παιδί να υποβάλλεται σε ψυχολογικές εξετάσεις προκειμένου να διαπιστωθεί το διανοητικό επίπεδο του κάθε παιδιού.

2. Διαταραχές Ομιλίας

Τα παιδιά που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση. Πολλές φορές μπορεί να παρουσιάζουν διαταραχές ομιλίας οι οποίες κατέχουν ένα υψηλό ποσοστό το οποίο είναι δύσκολο να καθορισθεί. Διάφορες στατιστικές παρουσιάζουν το ποσοστό αυτό στο 46-70%. Στην εγκεφαλική παράλυση το συχνότερο φαινόμενο διαταραχής ομιλίας είναι η δυσαρδρία και μάλιστα η νευρογενής, λόγω της εγκεφαλικής βλάβης.

3. Διαταραχές όραση

Οι διαταραχές της όρασης είναι πολύ συχνές στην εγκεφαλική παράλυση. Από τις διάφορες στατιστικές βλέπουμε ότι το 30-75% των πασχόντων παιδιών παρουσιάζει ένα ή περισσότερα προβλήματα.

Πολλές φορές οι διαταραχές αυτές επιδρούν αρνητικά στην εκπαίδευση των παιδιών. Συχνότερες διαταραχές οράσεως είναι η μυωπία, ο στραβισμός η τύφλωση (σπάνια).

Για αυτό θα πρέπει οι διαταραχές αυτές να διαγνώσκονται αμέσως.

4. Διαταραχές ακοής

Τα παιδιά με εγκεφαλική παράλυση παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό ακουστικών διαταραχών. Βέβαια είναι δύσκολο να υπολογίσουμε το ποσοστό των παιδιών με παρόμοια προβλήματα και έτσι βλέπουμε διάφορες στατιστικές με χαμηλό ή υψηλό ποσοστό (3-25% ή 40%). Η κυριότερη διαταραχή της ακοής είναι η κώφωση σε διάφορες μορφές.

Η διάγνωση της διαταραχής αυτής είναι συχνά δύσκολη και στηρίζεται στο ιστορικό και τα συνωδά συμπτώματα και σημεία.

Έτσι το παιδί που έχει σοβαρή κώφωση παρουσιάζει διάφορα χαρακτηριστικά τα οποία μας οδηγούν στη διάγνωση δηλ. το παιδί είναι αφηρημένο, δεν παράγει ήχους, είναι απομακρυσμένο από το περιβάλλον του και όταν καταλάβει ότι δεν μπορεί να επικοινωνήσει μέσω της ομιλίας εκνευρίζεται και «μαλώνει» εύκολα. Βέβαια στη διάγνωση βοηθούν και διάφορα τεστ που γίνονται στο παιδί, όπως η ακουομέτρηση.

4. Επιληψία

Και η επιληψία αποτελεί μια σοβαρή διαταραχή για τα παιδιά που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση και ιδιαίτερα όταν αυτή δεν μπορεί να ελεγχθεί, διότι η πρόγνωση σε αυτή την περίπτωση είναι κακή.

Οι πιο συνηθισμένες μορφές επιληψίας είναι η μικρή και η μεγάλη επιληψία και η διάγνωσή της γίνεται με βάση τα συμπτώματα το ΗΕΓ ενώ η συχνότητα παρουσιάσής της σε παιδιά με εγκεφαλική παράλυση αφορά το 66% των περιπτώσεων.

5. Ψυχολογικές διαταραχές

Οι ψυχολογικές διαταραχές μπορούμε να πούμε ότι είναι αποτέλεσμα των παραπάνω διαταραχών. Έτσι βλέπουμε σήμερα κάθε ανάπηρος να αποτελεί ένα πρόβλημα και η ψυχολογία του ένα άνοιγμα διότι δεν οφείλεται στην εγκεφαλική παράλυση, αλλά είναι αποτέλεσμα του περιβάλλοντος και ιδιαίτερα των γονέων του παιδιού. Από διάφορες μελέτες των ψυχολόγων βλέπουμε ότι τα παιδιά υπερπροστατεύονται, δεν έχουν καμιά κοινωνική επαφή ότι εξαρτώνται από τους άλλους με αποτέλεσμα τα αισθήματα της ανασφάλειας. Επίσης τα παιδιά με

εγκεφαλική παράλυση εκνευρίζονται εύκολα γελούν εύκολα, αλλά ηρεμούν δύσκολα, ενώ έχουν διάχυτο το αίσθημα φόβου. Έτσι δεν πρέπει να παραλείψουμε την εξέταση της ψυχολογικής κατάστασης των παιδιών με εγκεφαλική παράλυση γιατί αυτό είναι πολύ σημαντικό για την θεραπεία.

6. Διαταραχές σιτίσεως

Οι διαταραχές σιτίσεως είναι συχνές σε παιδιά που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση. Οι διαταραχές αυτές συναντώνται περισσότερο στα σπαστικά παιδιά, και εκδηλώνονται ως δυσχέρεια θηλασμού, μασίσεως. Πολλές φορές τα χείλη, τα ούλα, ή η υπερώα είναι υπερευαίσθητα και δεν δέχονται εύκολα τη θηλή στο στόμα τους. Επίσης πολλά παιδιά αδυνατούν να φάνε μόνα τους όταν υπάρχει έλλειψη ελέγχου των άνω άκρων, του κεφαλιού και του κορμού. Ακόμη άλλα παιδιά μπορούν να παρουσιάσουν διαταραχές σιτίσεως όταν δεν υπάρχει ενδιαφέρον ή υπάρχει αρνητισμός προς την τροφή ή έχουν διανοητική καθυστέρηση ή έλλειψη βοηθημάτων (ειδικά καθίσματα, ειδικά πιάτα, ειδικά πιρούνια).

Οι διαταραχές σιτίσεως πολλές φορές οδηγούν σε πνιγμονή ή πνευμονία μετά από εισρόφηση στα παιδιά αυτά.

Ακόμη πολλές φορές οι διαταραχές σιτίσεως μπορεί να οφείλονται και σε ανωμαλίες των δοντιών, όπως ουλίτιδα, θρυμματισμός δοντιών βέβαια όλα αυτά οφείλονται στην κακή διατροφή, και στην κακή μάσηση.

7. Διαταραχές σφικτήρων

Τα παιδιά με εγκεφαλική παράλυση παρουσιάζουν πολλές φορές διαταραχές σφικτήρων (ενούρηση - δυσκοιλιότητα) που οφείλονται συνήθως στη καθυστέρηση στο να ωριμάσουν κάποια κέντρα ή στην έλλειψη επαρκούς εκπαίδευσης. Βέβαια δεν πρέπει να ξεχνάμε επίσης ότι στις διαταραχές σφικτήρων παίζουν ρόλο και οι κινητικές και οι διανοητικές αναπηρίες που συνήθως παρουσιάζουν τα παιδιά με ΕΠ.

Ιστορική αναδρομή

Η ΕΠ δεν αποτελεί κάτι το καινούργιο. Πρώτος ασχολήθηκε ο Pinel (1822) και αργότερα οι Gazanvieilz (1827) ο Delpech(1828) και ο John Litle (1841). Επίσης ο Phelps ασχολήθηκε με τη θεραπεία της εγκεφαλικής παράλυσης, την οποία άρχισε στα μέσα της δεκαετίας του 1940 - 50 να την εφαρμόζει σε συνδυασμό με διανοητική εκπαίδευση και φυσιοθεραπεία βέβαια οι προσπάθειες αυτές έγινες διότι η εγκεφαλική παράλυση είχε μια σημαντική θέση σύμφωνα με τις διάφορες στατιστικές έτσι βλέπουμε ότι εγκεφαλική παράλυση αφορά το 60% για τα αγόρα και ένα 40% στα κορίτσια, ενώ στην Ελλάδα το ποσοστό των ατόμων που πάσχουν από εγκεφαλική παράλυση είναι 18.000 - 27.000.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών με γήφισμα της 47^{ης} ολομέλειας της 16^{ης} Δεκεμβρίου ανακήρυξε την 3^η Δεκεμβρίου κάθε έτους ως διεθνή Ημέρα των Ατόμων με ειδικές Ανάγκες.

Η 3^η Δεκεμβρίου είναι ημέρα ανδρώπινων και κοινωνικών δικαιωμάτων των ατόμων με ειδικές ανάγκες όπου διοργανώνονται εκδηλώσεις, πραγματοποιούνται καμπάνιες σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Θέλοντας λοιπόν και η Ελλάδα να εκφράσει την ευαισθησία της προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες ανακήρυξε και αυτή την 3^η Δεκεμβρίου ως ημέρα των ατόμων με ειδικές ανάγκες με γήφισμα νομοσχεδίου στη Βουλή τις 22/11/95 την οποία γιορτάζει και αυτή κάθε χρόνο.

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

α. Γενικά μέτρα προστασίας αναπήρων

Το νομοθετικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τα άτομα με ειδικές ανάγκες έγκειται στα εξής:

1. Ν. 861/79. Σύμφωνα με αυτόν υποχρεώνονται οι ασφαλιστικοί οργανισμοί να αναλάβουν τα 3/4 της δαπάνης περιθάλγως των αναπήρων παιδιών των ασφαλισμένων που περιθάλπονται σε Οικοτροφεία, Άσυλα, Ίδρυμα κλπ. Το υπόλοιπο της δαπάνης υποχρεούνται να καταβάλουν οι γονείς τους.

2. Με το Ν. 936/79 περί επαγγελματικής αποκατάστασης αναπήρων και εν γένει ατόμων «μειωμένων ικανοτήτων» λαμβάνεται μια σειρά μέτρων για την επαγγελματική εκπαίδευση και αποκατάσταση αναπήρων. Ειδικότερα:

α) Αίρεται το κώλυμα της ατιμέλειας που εμποδίζει το διορισμό των αναπήρων στις δημόσιες θέσεις και έτσι κάθε ανάπηρο άτομο μπορεί χωρίς περιορισμό, να παίρνει μέρος σε δημόσιους διαγωνισμούς, αρκεί η Πρωτοβάθμια Υγειονομική Επιτροπή να γνωματεύσει ότι η συγκεκριμένη αναπηρία δεν αποτελεί κώλυμα για τα συγκεκριμένα καθήκοντα που το άτομο αυτό διοριζόμενο θα ασκήσει.

β) Θεσπίζοντας ειδικές υποχρεώσεις της πολιτείας για την επαγγελματική εκπαίδευση των αναπήρων.

γ) Καθιερώνονται ειδικά κίνητρα για την πρόσληψη των αναπήρων σε ιδιωτικές επιχειρήσεις.

3. Με τον Ν. 1000/79 προβλέπεται η πλήρωση θέσεων του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κοινής Ωφέλειας, από αναπήρους χωρίς διαγωνισμό σε αναλογία ένας ανάπηρος σε κάθε 100 οργανικές θέσεις

4. Με τον Ν. 1140/81, θεσπίστηκε η εξωιδρυματική περίθαλψη των ασφαλισμένων τετραπληγικών και παραπληγικών και στη νοσοκομειακή περίθαλψη επιλήφθηκε και η περίθαλψη των χρονίως πασχόντων σε θεραπευτήρια χρονίων παθήσεων

5. Με το Ν. 1143/81 «Περί ειδικής αγωγής» θεσπίστηκαν ειδικές υποχρεώσεις της πολιτείας για την παροχή στοιχειώδους, μέσης και επαγγελματικής εκπαίδευσης στους αναπήρους.

6. Με τους Ν. 12/75 και 1078/80 έχουν θεσπιστεί για τους αναπήρους με ποσοστό αναπηρίας 67% και πάνω, ειδικές φορολογικές απαλλαγές.

β) Διατάξεις για την απόκτηση αναπηρικών αυτοκινήτων

1. Απόφαση Υπουργού Οικονομικών υπ' αριθμών Λ 1036/58/Α0018/12.5.90 Θέμα: «τροποποίηση διατάξεων ατέλειας αναπήρων».

Με την ανωτέρω απόφαση που ισχύει από τις 23/3/1990, ημερομηνία δημοσίευσής της στην εφημερίδα κυβερνήσεως, επέρχονται ορισμένες τροποποιήσεις στο καθεστώς ατελείας των αναπήρων και δίνονται σημαντικές ερμηνείες στις πραγματοποιούμενες τροποποιήσεις.

Βασικά οι τροποποιήσεις καθορίζονται με την υπ' αριθμ. Δ. 697/35/20.3.1990. Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 190.

Οι κυριότερες τροποποιήσεις που γίνονται είναι:

- Η δεκαετία, πριν από την πάροδο της οποίας δεν ήταν δυνατή η μεταβίβαση των αναπηρικών αυτοκινήτων, χωρίς την καταβολή του αναλογούντος ειδικού φόρου κατανάλωσης, γίνεται πενταετία.
- Δυνατότητα οδήγησης του αναπηρικού αυτοκινήτου από άλλο πρόσωπο χωρίς να επιβαίνει σε αυτό ο ανάπηρος.

- Μη εφαρμογή διατάξεως για ατελή εισαγωγή επιβατικών αυτοκινήτων από ανάπηρους Έλληνες πολίτες (άρθρο 16.Ν.1789/88) μετά τη συμπλήρωση του 70 έτους.

2. Έγγραφο Υπουργείου Οικονομικών υπ' αριθμών 1367/77/Α0018/19.6.1990 Θέμα: «Κοινοποίηση του άρθρου 23 του Ν. 1882/90. Με την ανωτέρω απόφαση καθορίζονται τα επόμενα:

- Με την παρ. 1: Προστίθενται και άλλες κατηγορίες αναπήρων πέραν αυτών που προβλέπονται με βάση το Ν. 490/76.
- Ορίζεται ότι οι προστιθέμενες κατηγορίες αναπήρων πρέπει να έχουν συμπληρώσει το 40 έτος.
- Το επιβατικό αυτοκίνητο να έχει κυλινδρικό κινητήρα όχι μεγαλύτερο από 1650κ. εκατοστά.
- Το αγοραζόμενο αυτοκίνητο να είναι καινούργιο και αντιρρυπαντικής τεχνολογίας (αυτό δεν αφορά τις ατελείς μεταβιβάσεις).
- Αντικαθίσταται η παρ. 4 του άρθρου 16 του Ν. 1798/86 η οποία αναφερόταν στον υπολογισμό του ποσοστού καθώς και στο άθροισμα ποσοστών αναπηρίας.
- Αντικαθίσταται η παρ. 5 του άρθρου 16 του Ν.1798/88, που αφορά τις Υγειονομικές Επιτροπές

Επίσης στο άρθρο 23 του Ν. 1882/90 στην παρ. 2 προστέθηκε ότι αφορολόγητο αυτοκίνητο διεκδικούν και τα άτομα που πάσχουν αιμορροφιλία

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Έχοντας υπόψη τις αρχές της Παγκόσμιας Διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την απόφαση 1921 της 6^{ης} Μαΐου 1975 πάρθηκαν οι εξής αποφάσεις που αποτελούν δικαιώματα για τα άτομα με ειδικές ανάγκες.

Άρθρο 1. Ο όρος «ανάπηρο άτομο» αναφέρεται σε οποιοδήποτε άτομο δεν μπορεί να εξασφαλίσει μόνο του όλες, ή μέρος από τις ανάγκες μιας φυσιολογικής ζωής λόγω κάποιου ενστίκτου ή εκ γενετής μειονεκτήματος.

Άρθρο 2. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα που αναφέρονται σ' αυτή τη διακήρυξη, Τα δικαιώματα παραχωρούνται σε όλους του ανάπηρους χωρίς καμία διάκριση χρώματος, φύλλου, ηλικίας, γλώσσας.

Άρθρο 3. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν έμφυτα δικαιώματα του σεβασμού, της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας τους. Ανεξάρτητα από την προέλευση, τη φύση, και τη σοβαρότητα των αναπηριών τους έχουν τα ίδια βασικά δικαιώματα με τους συνομηλίκους του.

Άρθρο 4. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν τα ίδια πολιτικά δικαιώματα με τους υπόλοιπους ανθρώπους

Άρθρο 5. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν τα δικαιώματα να απολαμβάνουν τα μέτρα που αποσκοπούν να τους κάνουν όσο το δυνατόν περισσότερο αυτόνομους

Άρθρο 6. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες δικαιούνται να έχουν ιατρική και ψυχολογική παρακολούθηση στην οποία να περιλαμβάνονται προσθετικά και ορθοπεδικά μηχανήματα να έχουν κοινωνική αποκατάσταση, γενική και επαγγελματική συμπαράσταση σε ποικίλα θέματα.

Άρθρο 7. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες δικαιούνται να έχουν οικονομική και κοινωνική ασφάλιση και ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Έχουν το δικαίωμα με βάση τις ικανότητές τους να εξασφαλίσουν μια απασχόληση και να τη διατηρήσουν

Άρθρο 8. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν το δικαίωμα να ζητούν σε κάθε οικονομικό και κοινωνικό προγραμματισμό να λαμβάνονται υπόψη και οι ειδικές ανάγκες τους.

Άρθρο 9. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες έχουν το δικαίωμα να συμμετέχουν σε όλες τις κοινωνικές ψυχαγωγικές ή δημιουργικές δραστηριότητες.

Άρθρο 10. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να προστατεύονται από κάθε εκμετάλλευση από κανονισμούς και από κάθε μεταχείριση που προκαλεί διακρίσεις και τους χρησιμοποιεί με εξευτελιστικό τρόπο.

Άρθρο 11. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες να επωφελούνται από κατάλληλη νομική βοήθεια όταν αυτή είναι απαραίτητη για την προστασία των ίδιων ή της περιουσίας τους.

Άρθρο 12. Για κάθε θέμα που αφορά τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες είναι χρήσιμο να ζητείται η γνώμη των οργανώσεών τους.

Άρθρο 13. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες οι οικογένειές τους και οι κοινότητες πρέπει να ενημερωθούν με κάθε πρόσφορο τρόπο για τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στη διακήρυξη.

Άρθρο 14. Το δικαίωμα των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην προσπελασιμότητα. Οι ελληνικές πόλεις και η ύπαιθρος είναι απροσπέλαστες στις ικανότητες των περισσότερων ατόμων. Γι' αυτό θα πρέπει το συντομότερο δυνατό να αρθούν όλα τα αρχιτεκτονικά εμπόδια που καθιστούν αδύνατη τη κυκλοφορία τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Με το Ν. 1566/85 δέλησε η πολιτεία να αναλάβει την ειδική εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές ανάγκες (πρωτοβάθμια - Δευτερο - τριτοβάθμια εκπαίδευση) Βέβαια αυτό δεν αποτελεί κάτι καινούργιο. Παλαιότερα η ειδική εκπαίδευση γινόταν από φιλανθρωπικά ιδρύματα. Η πρώτη επίσημη ανακοίνωση από το κράτος έγινε το 1929 για τα πνευματικός καθυστερημένα παιδιά ενώ το 1937 ιδρύεται πρότυπο ειδικό σχολείο Αθηνών. Επίσης το 1969 ιδρύονται στην Ελλάδα 46 ειδικά σχολεία στις παιδαγωγικές ακαδημίες. Αλλά το κράτος δεν παρέμεινε εκεί; ίδρυσε και άλλα σχολεία μέσα στα οποία φοιτούν όπως φαίνεται από στατιστικές 8.500 άτομα ενώ ένα μικρό ποσοστό παρόλα τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν φοιτούν σε κανονικά σχολεία (Βλέπε παράρτημα). Εκτός βέβαια από αυτή την προσπάθεια βλέπουμε το κράτος να παρέχει από 1970 στα άτομα με ειδικές ανάγκες και ανώτατη εκπαίδευση η οποία γενικεύεται το 1980. Χωρίς να αποτελεί γενικό κανόνα και αυτό γιατί ακόμα δεν υπάρχει ειδική εκπαίδευση για την πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις ανώτατες σχολές. Θα πρέπει λοιπόν κάποτε να υπάρξει ειδική νομοθεσία που θα επιτρέψει την πρόσβαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες στις ανώτατες σχολές.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ)

Σύμφωνα πάλι με τον Ν. 1566/85 τα άτομα με ειδικές ανάγκες μπορούν να παρακολουθήσουν προγράμματα τα οποία αποτελούν και το βασικό στάδιο για την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Η επαγγελματική κατάρτιση του ατόμου διαρκεί μέχρι το άτομο να μάθει καλά την ειδικότητα στην οποία εκπαιδεύεται. Η επαγγελματική κατάρτιση στην Ελλάδα άρχισε να εφαρμόζεται το 1969 μέσω του ΟΑΕΔ η οποία εφαρμόζεται και πανελλαδικά μέσω διαφόρων προγραμμάτων. Επιγραμματικά αναφέρουμε: 1. Πρόγραμμα Horizon, 2. Πρόγραμμα ΕΙΑΑ

1. Πρόγραμμα Horizon

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε απόφοιτους μέσης εκπαίδευσης και ανέργους απόφοιτους ΑΕΙ/ΤΕΙ που επιθυμούν να αποκτήσουν γνώσεις και δεξιότητες που είναι βασικές για την επαγγελματική τους αποκατάσταση. Σε γενικές γραμμές αυτό το πρόγραμμα περιλαμβάνει στοιχεία οργάνωσης και διοίκησης επιχειρήσεων, γενική κοστολόγηση, στοιχεία οικονομικής επιχειρήσεως και άλλα.

2. Πρόγραμμα ΕΙΑΑ

Το πρόγραμμα αυτό απευθύνεται σε άτομα που έχουν οποιαδήποτε αναπηρία εκτός από νοητικό ή ψυχιατρικό πρόβλημα. Τα άτομα βέβαια πρέπει να είναι γραμμένα στα μητρώα των ατόμων με ειδικές ανάγκες.

Η φοίτηση διαρκεί τρία χρόνια.. Οι ειδικότητες που περιλαμβάνει είναι οι εξής: ξυλουργών, πλεκτικής, ραδιοφωνίας, οδοντοτεχνικής.

Στη συνέχεια μετά την ειδικότητα που θα απαιτήσουν γράφονται στα γραφεία αποκατάστασης του ΟΑΕΔ έτσι ώστε να τοποθετηθούν σε εργασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΟΑΕΔ)

Δεν υπάρχει άτομο στην κοινωνία που να μην τρέφει ελπίδες. Δεν υπάρχει άτομο που να μην εύχεται να του δωθεί μια ευκαιρία. Μια ευκαιρία για να αποδείξει τις δυνατότητές του, την ανθρωπίνη δύναμη που κλείνει μέσα του και που χάνεται στην καθημερινότητα. Μια από τις πιο σημαντικές πηγές εξεύρεσης και δημιουργίας ευκαιριών απασχόλησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι τα γραφεία επαγγελματικής αποκατάστασης που βρίσκονται σε όλα τα αστικά κέντρα, της χώρας. Τα γραφεία αυτά είτε προσφέρουν εξ ολοκλήρου εξειδικευμένες υπηρεσίες, ευκαιρίες απασχόλησης ή κατάρτισης. Κύριος στόχος των γραφείων αποκατάστασης είναι η αύξηση της αποδοτικότητας των φυσιολογικών μεθόδων εξεύρεσης θέσεων απασχόλησης για τα άτομα με ειδικές ανάγκες δηλαδή την κατάρτιση που είναι σημαντική για την κοινωνική και επαγγελματική ενσωμάτωση. Γιατί η ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην παραγωγική διαδικασία οδηγεί στην απελευθέρωση τους από την κοινωνική εξάρτηση. Γιατί αναπηρία δεν σημαίνει ανικανότητα και τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι ικανοί και υπεύθυνοι εργαζόμενοι. Αυτό είναι μια πραγματικότητα και αναγνωρίζεται διαρκώς. Έτσι θα πρέπει να παρέχονται περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης σε αυτά τα άτομα. Όταν το άτομο με ειδικές ανάγκες είναι άνεργο είναι καταδικασμένο να

ζει στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής και της δημιουργικής δραστηριότητας και να είναι εξαρτημένο από το οικογενειακό και κοινωνικό περιβάλλον του, και εγκλωβισμένο σε ένα κλίμα αμορφωσίας και προκαταλήψεων που οδηγεί στην υποβάθμιση των όποιων δυνατοτήτων του. Για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, η ανεργία είναι η χειρότερη μορφή κοινωνικής περιθωριοποίησης και κοινωνικής αδικίας.

Γι' αυτό η κοινωνία θα πρέπει να αναγνωρίζει τις ικανότητες τους και εντοπίζοντας τις ανάγκες τους, να καταργήσει τους νομικούς - κοινωνικούς φραγμούς που αποκλείουν τα άτομα αυτά από όποια δραστηριότητα. Στη χώρα μας υπολογίζουμε ότι υπάρχουν 800.000 άτομα με ειδικές ανάγκες από τα οποία τα 35.000 άτομα είναι παραγωγικής ηλικίας.

Καμιά κοινωνία λοιπόν δεν πρέπει να αγνοήσει αυτό το γεγονός και να μην αξιοποιήσει αυτό το τεράστιο ανθρώπινο δυναμικό. Ο ΟΑΕΔ στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, υλοποιεί ένα ειδικό πρόγραμμα για την ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην παραγωγική διαδικασία, δημιουργώντας αυτά τα γραφεία απασχόλησης.

Το πρόγραμμα αυτό στοχεύει:

1. Την ευαισθητοποίηση της κοινωνίας και την ενημέρωση των εργοδοτών για τις δυνατότητες και τις ικανότητες των ατόμων με ειδικές ανάγκες
2. Στον επαγγελματικό προσανατολισμό και στην όσο δυνατό καλύτερη επαγγελματική εκπαίδευση των ατόμων αυτών.

3. Στην ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην παραγωγική διαδικασία

Άτομα που αντιμετωπίζουν προβλήματα στην όραση, στην ακοή ή έχουν κινητικές δυσκολίες ή άλλη αναπηρία, και αυτή τους η αναπηρία δημιουργεί προβλήματα στην ένταξή τους στην παραγωγική διαδικασία, είναι άνεργοι, μπορούν να ενταχθούν στο πρόγραμμα.

Τα γραφεία αποκατάστασης σκοπό έχουν:

1. Την ενημέρωση των ενδιαφερομένων ατόμων με ειδικές ανάγκες και των εργοδοτών για τις δυνατότητες και διευκολύνσεις που παρέχουν σε αυτούς.

2. Την τοποθέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε σωστές θέσεις εργασίας σύμφωνα πάντα με τις δυνατότητές τους και τα προσόντα τους.

3. Την παραπομπή των ατόμων αυτών σε εκπαιδευτικές μονάδες του ΟΑΕΔ ή άλλων φορέων για επαγγελματική αποκατάσταση.

Επίσης ο ΟΑΕΔ επιδοτεί: 1) Ιδρύματα και οργανισμούς που ασχολούνται με την επαγγελματική κατάρτιση και ένταξη των ατόμων με ειδικές ανάγκες στην παραγωγική διαδικασία.

2. Εργοδότες που προσλαμβάνουν στις υπηρεσίες τους άτομα με ειδικές ανάγκες. Τα γραφεία αποκατάστασης όμως παρουσιάζουν και ορισμένες δυσκολίες και μειονεκτήματα που οφείλονται κυρίως σε "εξωγενείς" παράγοντες.

1. Ένα μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων τους συγκεντρώνεται κυρίως στο να καλύγουν το 5% κατ' αναλογία σε κυβερνητικές εργασίες που χορηγούνται βάση του νόμου.

2. Στον ιδιωτικό τομέα, οι τοποθετήσεις συγκεντρώνονται τις πιο πολλές φορές σε μικρούς εργοδότες, σε ημειδικευμένα και ανιδείκευτα επαγγέλματα.

Μέχρι τώρα, οι μεγάλες εργοδοτικές επιχειρήσεις στον ιδιωτικό τομέα που θα μπορούσαν να προσφέρουν και μεγαλύτερη μονιμότητα όπως και ευκαιρίες ανέλιξης και κατάρτισης στα άτομα με ειδικές ανάγκες, έμειναν έξω από τον κύκλο των δραστηριοτήτων των γραφείων.

3. Τα άτομα που εγγράφονται και που έχουν καταρτίσει στα διάφορα ιδρύματα και εκπαιδευτήρια του κράτους, δεν κατέχουν εκείνα τα προσόντα και εκείνες τις δεξιότητες που αναμένει η αγορά.

Έχει τονιστεί με έμφαση από τους τοποθετητές των γραφείων πως όταν το άτομο με ειδικές ανάγκες είναι καλά εκπαιδευμένο, και στον κατάλληλο κλάδο δεν αντιμετωπίζεται κανένα πρόβλημα στην τοποθέτηση του για δουλειά.

4. Τα περισσότερα άτομα με ειδικές ανάγκες αναμένουν να διοριστούν στο δημόσιο παρά να αποδεχθούν απασχόληση στην ελεύθερη αγορά.

Οι λόγοι είναι αντικειμενικοί και υποκειμενικοί. Οι πιο εμφανείς είναι:

α) Η προσωρινότητα της δουλειάς στον ιδιώτη εργοδότη, β) οι συνθήκες στην δουλειά και είναι κατάλληλες, γ) οι φόβοι μήπως

αποκοπούν επιδόματα που λαμβάνει το άτομο από τις κοινωνικές ασφαλίσεις και το ΙΚΑ. Οι υπεύθυνοι των γραφείων πρέπει να μελετήσουν σοβαρά, τρόπους υπερπήδησης των δυσκολιών αυτών. Για το καλά μορφωμένο και προικισμένο άτομο με ειδικές ανάγκες υπάρχουν κατάλληλες ευκαιρίες για ανέλιξη και μια επιτυχή καριέρα στον ιδιωτικό τομέα ή στον τομέα του συνεταιριστικού κινήματος ή αυτοαπασχόλησης.

Από την άλλη, οι κοινωνικές ασφαλίσεις και το ΙΚΑ πρέπει να εξασφαλίσουν στο άτομο πως δεν θα βρεθεί σε χειρότερη θέση όταν εκπαιδεύεται ή εργάζεται παρά όταν παίρνει κοινωνικά ωφελήματα.

Τονίζεται η ανάγκη στενής συνεργασίας μεταξύ των γραφείων απασχόλησης με τις εργοδοτικές και εργατικές οργανώσεις, και ιδιαίτερα με τους εκροσώπους των ιδίων των ατόμων με ειδικές ανάγκες στο όλο έργο της κοινωνικής και επαγγελματικής τους αποκατάστασης.

Με τη συνεργασία όλων πιστεύεται ότι τα άτομα με ειδικές ανάγκες και η κοινωνία, θα σπάσουν τα στεγανά, θα γκρεμίσουν τα κάστρα της προκατάληψης και του ιδρυματισμού και θα ανοίξουν διάπλατα το δρόμο που οδηγεί στην κοινωνική απελευθέρωση.

Είναι σκόπιμο εδώ να αναφέρουμε στατιστικά στοιχεία κίνησης ατόμων με ειδικές ανάγκες στα γραφεία αποκατάστασης για τα έτη 1986-1989 (πανελλαδικά) από μια έρευνα που πραγματοποίησε ο ΟΑΕΔ.

ΕΤΟΣ	ΕΓΓΡΑΦΕΣ	ΚΕΝΕΣ ΘΕΣΕΙΣ	ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΙΣ	ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ ΓΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
1986	1908	828	491 26% ιδιωτ. - δημόσ. Τομέα	281 15%
1987	1988	750	589 30% ιδιωτ. - δημόσ. Τομέα	335 17%
1988	2678	835	709 26% ιδιωτικό τομέα	266 10%
1989	2179	679	601 27% ιδιωτικό τομέα	374 17%

Βλέπουμε από τον πίνακα πόσο σημαντική είναι η δουλειά που προσφέρουν τα γραφεία αποκατάστασης.

Είναι ένα από τα σημαντικότερα βήματα της πολιτείας, όσον αφορά τα άτομα με ειδικές ανάγκες γιατί και αυτά έχουν το δικαίωμα της μόρφωσης και της αποκατάστασης.

Όταν λοιπόν τους δίνεται η δυνατότητα, μπορούν και να ενταχθούν και να συμμετέχουν και να αποδώσουν σε χώρους εργασίας.

Γιατί η εργασία είναι δικαίωμα όλων, και είναι ο δρόμος για την πρόοδο και την ευημερία κάθε τόπου.

Κατηγορίες ατόμων με ειδικές ανάγκες και διαδικασία εγγραφής τους

Από την αρχή λειτουργίας τους (1982) τα γραφεία επαγγελματικής αποκατάστασης ατόμων με ειδικές ανάγκες, εγγράφουν άτομα με κάθε είδους αναπηρία. Οι αναπηρίες που συναντώνται συνήθως είναι οι εξής: κινητικές αναπηρίες, άτομα με ψυχικές διαταραχές, κωφάλαλοι, τυφλοί, άτομα με διανοητική καθυστέρηση, με μεσογειακή και δρεπανοκυτταρική

αναιμία, με επιληψία, με σακχαρώδη διαβήτη και καρδιοπαθείς, νεφροπαθείς.

Δεν αποκλείονται βέβαια και κάποιες άλλες αναπηρίες που παρουσιάζονται στα γραφεία αποκατάστασης αλλά όχι σε τόσο μεγάλη συχνότητα όπως οι ανωτέρω. Εδώ θα μπορούσαμε να αναφέρουμε τους καρκινοπαθείς, άτομα με νευρικό τικ, τον νανισμό, οσφυαλγία, κρανιοεγκεφαλικά επεισόδια.

Όταν το άτομο με ειδικές ανάγκες προσέρχεται στο αρμόδιο γραφείο για να εγγραφεί με σκοπό την εύρεση εργασίας, του γίνεται κατ' αρχήν ενημέρωση από την αρμόδια υπάλληλο κατάλληλη για τα προγράμματα που εφαρμόζει το γραφείο αναπήρων του Ο.Α.Ε.Δ.

Στη συνέχεια συμπληρώνεται από την υπάλληλο το κοινωνικό ιστορικό του ατόμου το οποίο περιλαμβάνει: Προσωπικά στοιχεία, όλα τα στοιχεία για την οικονομική και οικογενειακή του κατάσταση, επίσης γίνεται μία μικρή περιγραφή της εξωτερικής του εμφάνισης και αναφέρεται η επαγγελματική του προϋπηρεσία (εάν υπάρχει). Αναφέρονται οι τυχόν γνώσεις του και ότι αφορά την κατάσταση της υγείας του καθώς και των μελών της οικογένειάς του.

Στο τέλος γίνεται μια αξιολόγηση της προσωπικότητας του σε σχέση με την ικανότητά του για εργασία.

Με όλα αυτά τα στοιχεία που συλλέγουν ο τοποθετητής του αρμοδίου γραφείου, φροντίζει για την τοποθέτηση του ατόμου σε εργασία τέτοια, που να μην δημιουργείται πρόβλημα στην κατάσταση της υγείας του.

Για να εγγραφεί το άτομο με ειδικές ανάγκες στα μητρώα ανέργων του Ο.Α.Ε.Δ. πρέπει να είναι 15-65 χρονών και υποχρεούται να προσκομίσει τα ακόλουθα δικαιολογητικά.

I. Ιατρική βεβαίωση από αρμόδιο γιατρό του νοσοκομείου για το πρόβλημα υγείας που υπάρχει

II. Γνωμάτευση πρωτοβάθμιας υγειονομικής επιτροπής όπου θα αναφέρεται το ποσοστό αναπηρίας και οι ενδεικνυόμενες εργασίες στις οποίες το άτομο μπορεί να εργασθεί.

III. Δύο υπεύθυνες δηλώσεις όπου το άτομο θα δηλώνει ότι είναι άνεργο, καθώς επίσης και το εάν παίρνει σύνταξη ή επίδομα από κάποιο ασφαλιστικό φορέα.

IV. Το ενδεικτικό σχολείου, που έχει αποφοιτήσει

V. Αντίγραφο ποινικού μητρώου για διορισμό στο δημόσιο τομέα.

VI. Αίτηση στην οποία θα ζητάει το διορισμό του.

Όλα τα παραπάνω εκτός της ιατρικής βεβαίωσης και μια υπεύθυνη δήλωση, κατατίθενται στη νομαρχιακή επιτροπή άρθρου 8 η οποία είναι αρμόδια για τις προσλήψεις στο δημόσιο τομέα.

Μετά την κατάθεση των δικαιολογητικών ακολουθεί η εγγραφή του και του χορηγείται κάρτα ανέργου την οποία κρατάει ο ίδιος, μέχρι να βρεθεί κάποια εργασία. Τα στοιχεία του καταχωρούνται στα μητρώα ανέργων του γραφείου.

Διαδικασία Τοποθέτησης σε Εργασία Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες

Σύμφωνα με τον ΟΑΕΔ η ένταξη και η επανένταξη των Α.Ε.Α. στην αγορά εργασίας είναι ο σημαντικότερος σκοπός της επαγγελματικής αποκατάστασης. Αυτό επιτυγχάνεται με τη κατάλληλη τοποθέτηση.

Η κατάλληλη τοποθέτηση είναι το επόμενο βήμα μετά την αξιολόγηση, τον επαγγελματικό προσανατολισμό και την εκπαίδευση. Περιλαμβάνει τέσσερις βασικές διαδικασίες: τη γνώση του εργαζομένου, τη γνώση της εργασίας, τη παρακολούθηση των τοποθετηθέντων σε εργασία για να βεβαιώνεται ανά πάσα στιγμή η ένταξη ή η ανάγκη επανένταξης των Α.Ε.Α. και το ταίριασμα του εργαζομένου με την εργασία. Η έκταση του προβλήματος της εξασφάλισης ευκαιριών εργασίας για Α.Ε.Α., διαφέρει από χώρα σε χώρα. Όλες θα πρέπει να ξεπεράσουν μερικά ή όλα από τα παρακάτω εμπόδια προκειμένου να βρουν τη κατάλληλη απασχόληση για τα άτομα αυτά, την νοοτροπία της κοινότητας, την οικονομική κατάσταση της χώρας, την άρνηση των εργοδοτών, την στάση των συνδικαλιστικών οργανώσεων, και την νοοτροπία και στάση των ίδιων και των οικογενειών τους.

Ο ιδιώτης που ενδιαφέρεται να προσλάβει στη δουλειά του κάποιο άτομο με ειδικές ανάγκες προσέρχεται στο αρμόδιο γραφείο του ΟΑΕΔ και το δηλώνει. Αφήνει τα στοιχεία του και χωρίς να προσκομίσει άλλα δικαιολογητικά ζητά αριθμό ατόμων προς εργασία.

Ο υπεύθυνος τοποθετητής, στη συνέχεια μετά την αξιολόγηση που έχει γίνει στο κοινωνικό ιστορικό, κρίνει για κάθε άτομο που πρέπει να

τοποθετηθεί. Έτσι στέλνει από 1-3 άτομα στον συγκεκριμένο ιδιώτη ο οποίος έχει το δικαίωμα της επιλογής.

Όσον αφορά τη δημόσιο τομέα, γίνεται αναγκαστική τοποθέτηση του 3% των ατόμων που είναι εγγεγραμμένα στο αρμόδιο γραφείο χωρίς να μπορεί να γίνει καμμία παρέμβαση.

Η τοποθέτηση στο δημόσιο τομέα γίνεται από την επιτροπή του άρθρου 8 της Νομαρχίας. Το ίδιο ισχύει από το νόμο 1320/83 και για τις επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό άνω των 50 ατόμων.

Διαδικασία Επιχορήγησης Εργοδοτών για Απασχόληση Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες

Ο νόμος 1648/86 προβλέπει πρόγραμμα επιχορήγησης εργοδοτών που απασχολούν άτομα με ειδικές ανάγκες. Σε αυτό το πρόγραμμα δεν μπορούν να υπαχθούν:

- Κρατικές - Δημόσιες Υπηρεσίες
- Κρατικοί - Δημόσιοι Οργανισμοί σαν Ν.Π.Δ.Δ. (Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου)
- Κρατικές - Δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις όπως ΔΕΗ, ΟΤΕ κλπ
- Όλες οι Τράπεζες

Για να ενταχθεί κάποιος εργοδότης ή μια επιχείρηση στο πρόγραμμα επιχορηγήσεων, πρέπει να υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ τα εξής δικαιολογητικά:

- Αίτηση που θα περιέχει την επωνυμία του εργοδότη, τα αντικείμενα οικονομικής δραστηριότητας και τον αριθμό των ατόμων που θα προσλάβει σύμφωνα με το πρόγραμμα.
- Αντίγραφο μισθοδοτικών καταστάσεων των τριών μηνών που προηγούνται από το μήνα υποβολής της αίτησης του εργοδότη για την υπαγωγή του στο πρόγραμμα.
- Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 ότι το τρίμηνο που προηγείται της πρόσληψης του ατόμου δεν απέλυσε προστατευόμενα άτομα του Ν. 1648/86 και ότι έχει λάβει γνώση της εγκυκλίου επιχορήγησης.

Η πρώτη επιχορήγηση θα καταβληθεί στον εργοδότη μετά από δίμηνη απασχόληση του εργαζομένου. Σύμφωνα με την εγκύκλιο της επιχορήγησης εργοδοτών για την επαγγελματική αποκατάσταση ατόμων με ειδικές ανάγκες το ποσό της επιχορήγησης που παίρνει ο εργοδότης ή η επιχείρηση για κάθε προσλαμβανόμενο άτομο με ειδικές ανάγκες καθορίζεται στις 2.300 δρχ. την ημέρα, χωρίς άλλη παροχή από τον ΟΑΕΔ.

Επιχορηγούνται επιχειρήσεις οι οποίες θα απασχολήσουν άτομα με ειδικές ανάγκες που έχουν περιορισμένες δυνατότητες για απασχόληση από κάποια χρόνια ψυχική πάθηση για ώρες εργασίας ίσες με το ήμισυ των ωρών της ημερήσιας υποχρεωτικής απασχόλησης. Σε αυτές τις περιπτώσεις το ποσό της επιχορήγησης καθορίζεται στις 1.200 δρχ. την ημέρα.

Η διάρκεια της επιχορήγησης για κάθε προσλαμβανόμενο άτομο ορίζεται 12 μήνες από την ημέρα της πρόσληψης. Ο εργοδότης, είναι υποχρεωμένος να απασχολήσει το άτομο για 15 μήνες από τους οποίους τους 12 θα επιχορηγείται από τον ΟΑΕΔ και τους άλλους 3 χωρίς επιδότηση. Θα επιβαρύνεται ο ίδιος για την ασφάλιση του εργαζομένου. Επίσης επιχορηγούνται οι οργανισμοί και οι επιχειρήσεις τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και οι ξενοδοχειακές επιχειρήσεις με 2.300 δρχ. την ημέρα, όταν απασχολούν άτομα με ειδικές ανάγκες εποχιακά και τουλάχιστον για 6 μήνες.

Σε περίπτωση απόλυσης του ατόμου πριν από τη λήξη των 15 μηνών ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να το αντικαταστήσει με άλλο άτομο του Ν. 1648/86 το αργότερο μέσα σε 45 ημέρες από την απόλυσή του, εκτός αν το άτομο αποχώρησε οικειοθελώς, ή στρατεύθηκε, ή συνταξιοδοτήθηκε.

Ένα άλλο πρόγραμμα του Ο.Α.Ε.Δ. είναι η ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες. Στην περίπτωση αυτή κάποια επιχείρηση ζητά από τον ΟΑΕΔ να κάνει κάποια κατάρτιση ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσα στην επιχείρηση και η ίδια η επιχείρηση να επιδοτείται από τον Ο.Α.Ε.Δ. Μετά την κατάρτιση των ατόμων αυτών μπορούν να ενταχθούν στις νέες θέσεις εργασίας ή να παραμείνουν να εργασθούν στην επιχείρηση.

Μέσα από το γενικότερο πρόγραμμα επιδότησης νέων ελευθέρων επαγγελματιών δίνεται η ευκαιρία στα άτομα με ειδικές ανάγκες να δημιουργήσουν δική τους επιχείρηση μόνοι τους ή με συνεταιριστική

μορφή επιδοτούμενοι με το ποσό των 350.000 δρχ. από τον ΟΑΕΔ κατ' άτομο.

Επίσης προσφέρει στον εργοδότη 100.000 δρχ. για να προβεί σε εργονομική διευθέτηση, εφόσον ο ίδιος το ζητήσει για την καλύτερη προσαρμογή του αναπήρου, και για αύξηση της παραγωγικότητας του.

Ο ΟΑΕΔ σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 32233 απόφαση του υπουργείου εργασίας, συμμετέχει στην δαπάνη που ο εργοδότης κάνει για τη στοιχειώδη εργονομική διευθέτηση.

Η εργονομική διευθέτηση θα γίνεται από τον εργοδότη, μετά από υπόδειξη του επαγγελματικού συμβούλου και του τοποθετητή. Ή από άτομο εξειδικευμένο που έχει οριστεί από το Δ.Σ. του ΟΑΕΔ. Η καταβολή στον εργοδότη του ποσού που επιβαρύνει τον ΟΑΕΔ για τη συμμετοχή του στη δαπάνη της εργονομικής διευθέτησης της θέσης εργασίας, θα γίνεται μετά από προσκόμιση στην αρμόδια υπηρεσία του ΟΑΕΔ ορισμένων δικαιολογητικών.

Οι αξιώσεις των εργοδοτών για είσπραξη του ποσού της εργονομικής διευθέτησης της θέσης εργασίας, ασκούνται μέσα σε έξι μήνες από τότε που πραγματοποιήθηκε η δαπάνη. Θέση εργασίας για έναν εργαζόμενο δεν εννοούμε μόνο τη θέση δουλειάς του, αλλά και το χώρο προσέλευσής του.

Έτσι όταν λέμε εργονομική διευθέτηση της θέσης εργασίας εννοούμε και τις προσαρμογές κάποιων κοινόχρηστων χώρων, απαραίτητων για την διαμονή του Α.Ε.Α. μέσα στο χώρο της εργασίας. Σκοπός της εργονομίας είναι η αύξηση της απόδοσης του εργαζομένου,

εξασφαλίζοντας εργασία ασφαλέστερη, αποτελεσματικότερη και πιο άνετη.

Τα πλεονεκτήματα της εργονομίας σύμφωνα με τον Ο.Α.Ε.Δ. είναι:

- Η διάνοιξη πεδίου ευκαιριών και απασχόλησης εκεί όπου προηγουμένως είχαν αποκλειστεί τα άτομα με ειδικές ανάγκες.
- Στην περίπτωση του πεπειραμένου τεχνίτη, που έχει υποστεί κάποια αναπηρία ή κατάλληλη τροποποίηση των μηχανών που επιτρέπει να μη χάσει τη δουλειά του.
- Πολλές δουλειές που θεωρούνταν κλειστές για τα άτομα με βαριές αναπηρίες, γίνονται τώρα προσιτές χάρη σε ορισμένες προσαρμογείς στα μηχανήματα και πολλές φορές δεν είναι αναγκαστικά πολυέξοδες.

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ)

Στην αρχαιότητα ο λαός της Ρώμης ζητούσε άρτον και θεάματα. Σήμερα όμως οι ψυχαγωγικές ανάγκες είναι διαφορετικές αλλά εξακολουθούν να είναι σημαντικές. Κάθε άτομο είτε είναι άτομο με ειδικές ανάγκες είτε όχι έχει το δικαίωμα της μόρφωσης, της διασκέδασης και της σωματικής άσκησης. Ο αθλητισμός προσφέρει μοναδικές ευκαιρίες να ξεφύγει κανείς από την καθημερινότητα, αλλά και στα άτομα με ειδικές ανάγκες να δείξουν θετική εικόνα στην κοινωνία. Την προσπάθειά τους αυτή θέλησε να βοηθήσει η Ευρωπαϊκή

Ένωση μέσω διαφόρων προγραμμάτων. Έτσι βλέπουμε σήμερα την παρουσία ατόμων με ειδικές ανάγκες σε αθλητικούς χώρους οι οποίοι πιστεύουν ότι αναπηρία δεν σημαίνει και ανικανότητα. Επιγραμματικά αναφέρουμε μαρτυρίες ατόμων που μπορούν να αποτελέσουν ζωντανό παράδειγμα για την κοινωνία..

MΑΡΤΥΡΙΕΣ:

1. ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΟΣ ΟΡΕΙΒΑΤΗΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΤΑ ΧΕΡΙΑ ΤΟΥ

«Αν το μυαλό μου συγκεντρωθεί σε κάποιο στόχο, τότε τα πόδια μου δεν αποτελούν ένα ντεζαβανταζ» λέει ο ορειβάτης - παραπληγικός Μαρκ Γουελμανς χρησιμοποιώντας μόνο τα χέρια του, ο Μαρκ είναι ο μοναδικός παραπληγικός που σκαρφάλωσε στο επικίνδυνο βουνό Ελ Καπιτάν. Ο Μαρκ έμεινε παράλυτος μετά από πτώση, το 1982, καθώς έκανε μια ανάβαση σε κάποιο βουνό.

«Ήξερα ότι δεν θα περπατούσα ζανά, όμως ήξερα επίσης ότι τίποτα δεν θα με εμπόδιζε να κάνω το άθλημα που αγαπώ» λέει ο 35 χρόνο Μαρκ από το Τράκι της Καλιφόρνια. Κατάφερε να πάρει πτυχίο στο μάνατζερ «Πάρκων» και έγινε φύλακας στο Πάρκο Γισεμιτ, που θεωρείται η «Μέκκας των Ορειβατών». Και είχε βάλει στόχο να σκαρφαλώσει στα ίδια ύψη που κατακτούσε πριν πάθει το ατύχημα «Σκαρφαλώνω σε βράχους από 12 ετών λέει ο Μάρκ. Ποτέ μου δεν πέρασε από το μυαλό μου να σταματήσω να ασχολούμαι με το άθλημα αυτό».

Γι' αυτό και ο Μάρκ άρχισε να κάνει στενή παρέα με τον ορειβάτη Μάρκ Κορμπετ που είχε ανέβει 42 φορές στο Ελ Καπιτάν. «Για μέρες ολόκληρες προσπαθούσαμε να βρούμε τρόπο να ανέβουμε και οι δύο μαζί» λέει ο Μάρκ «Εγώ έπρεπε να χρησιμοποιώ μόνο τα χέρια μου». Ο Μάικ Κόρμπετ οδηγούσε την πορεία των δύο ενώ ο Μάρκ ακολουδούσε, σπρώχνοντας τον εαυτό του με ένα σχοινί, έξι ίντσες κάθε φορά. Πέρασαν 1 1/2 εξαντλητικές ημέρες για να φτάσουν στην κορυφή, με ξεκούραση φυσικά το βράδυ. Από τότε ο καταπληκτικός αυτός αθλητής έχει ανέβει σε αρκετά βουνά δίνοντας παράλληλα και το μήνυμά του σε όλους όσους έχουν προβλήματα υγείας: «Μπορούμε να πάμε οπουδήποτε και να απολαύσουμε οτιδήποτε».

2. ΕΝΑΣ ΠΡΩΤΑΘΛΗΤΗΣ ΤΟΥ ΣΚΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΝ ΝΑ ΠΕΡΠΑΤΗΣΕΙ

Ο Τζεφ Παγκλς δεν σταματησε να είναι πρωταθλητής στο σκι, ακόμα και όταν έμεινε παράλυτος από ατύχημα «πετάει από νίκη σε νίκη χωρίς να χρησιμοποιεί τα πόδια του». Για να τα καταφέρει, ο Τζεφ χρησιμοποιεί μια ειδικά σχεδιασμένη καρέκλα που είναι προσαρμοσμένη πάνω στα σκι του και σπρώχνει όλο το βάρος με τα ειδικά μπαστούνια του σκι. Ο Τζεφ έχει ήδη κερδίσει πέντε χρυσά μετάλλια στους Ολυμπιακούς Αγώνες, για άτομα με ειδικές ανάγκες. «Τώρα μπορώ να κάνω πιο γρήγορα σκι από ότι στο παρελθόν», λέει ο 46 χρόνος Τζεφ, ο οποίος συμμετέχει και σε αγώνες ακόμη και για μη ανάπηρους. Και έχω κερδίσει πολλούς» λέει με χαρά. Ο Τζέφ, που είναι από το Γκριν Μπέι του Γκουισκονσιν, έμεινε παράλυτος το 1984, μετά από ατύχημα

κάνοντας σκι. «Μίσησα τα νοσοκομεία» θυμάται ο Τζεφ. «Ο μέσος όρος παραμονής ενός ασθενούς με τη δική μου ζημιά είναι οχτώ - δώδεκα μήνες. Εγώ βγήκα από το νοσοκομείο μετά από τρεις μήνες». Μετά τη νοσηλεία του ο Τζεφ συμμετείχε στον «Μαραθώνιο σκι», που είναι ένας από τους πιο σκληρούς αγώνες στον κόσμο «είχα κάνει τον Μαραθώνιο» επτά φορές πριν από το ατύχημά μου». Πρόσφατα ο Τζεφ έκανε σκι στο βουνό Σιέρα Ναβάδα στην Καλιφόρνια. Ίσως 30 σκιέρ σε όλο τον κόσμο να μπορούν να κάνουν αυτή τη διαδρομή λέει ο Τζεφ. Εγώ ήθελα να γίνω ο πρώτος ανάπηρος αθλητής που θα την έκανε». Ο αποφασισμένος Τζεφ ολοκλήρωσε τη διαδρομή μέσα σε 3 1/2 μέρες, κουβαλώντας μόνος του όλο τον εξοπλισμό του. Και ο Τζεφ, τελειώνοντας λέει: «Ήξερα ότι ήμουν αρκετά δυνατός και σκληρός για να τα καταφέρω».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

Η ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Οικογένεια

Ο ερχομός ενός παιδιού με ειδικές ανάγκες βρίσκει τους γονείς εντελώς απροετοίμαστους. Το γεγονός, αντιμετωπίζεται σαν καταστροφή και το σοκ που δημιουργείται ορίζει την παραπέρα ζωή των περισσότερων γονιών και ιδιαίτερα των μητέρων.

Σε ότι αφορά τις αντιδράσεις τους εντοπίζονται : 1. Η φάση του σοκ, η οποία συνοδεύεται (υποσυνείδητα) με την επιθυμία της μητέρας για το θάνατο του παιδιού, ή και το δικό της ακόμα , αφού θεωρεί υπεύθυνο τον εαυτό της. Συχνά αυτές οι μητέρες προσπαθούν να γεννήσουν ένα δεύτερο υγιές παιδί για να μειώσουν τις τύχεις τους ή για να ανυψώσουν την κλονισμένη αυτοπεποίθησή τους. 2. Η φάση της αποκατάστασης . Σε αυτή τη φάση παρουσιάζεται μια μεγάλη πολυμορφία αντιδράσεων. Δημιουργείται συχνά ένας υπερβολικός σύνδεσμος της μητέρας με το παιδί που περιορίζεται στο συναισθηματικό τομέα χωρίς επεξεργασία κατάστασης, ή δημιουργείται η συνειδητή αντιμετώπιση της αναπηρίας του παιδιού.

Γενικά όμως οι γονείς δημιουργούν μηχανισμούς που απωθούν την συνειδητοποίηση του γεγονότος της αναπηρίας του παιδιού.

Ο μοναδικός όμως δρόμος για την αποκατάσταση του ανάπηρου παιδιού είναι η όσο το δυνατόν ταχύτερη συνειδητοποίηση και αποδοχή της αντικειμενικής κατάστασης. Οι μηχανισμοί απώθησης καθυστερούν την συνειδητοποίηση, καθυστερούν την αποκατάσταση, δημιουργούν αρνητικές καταστάσεις.

Η υπερπροστασία των γονιών οδηγεί στην απραξία και έλλειψη πρωτοβουλίας με καταστρεπτικά αποτελέσματα για το ειδικό άτομο. Πολύ συχνά παρατηρείται το γεγονός της παραμέλησης των υπολοίπων μελών της οικογένειας. Οι γονείς με παιδιά με ειδικές ανάγκες, αισθάνονται αποτυχημένοι. Νοιώθουν ντροπή, και δεν είναι λίγες εκείνες οι περιπτώσεις οικογενειών που κλείνονται στο σπίτι, απομονώνονται από τον κόσμο και αποφεύγουν τους γνωστούς γιατί νομίζουν ότι έτσι θα είναι καλύτερα.

Κοινωνία

Οι προκαταλήψεις προς τα άτομα με ειδικές ανάγκες ξεκινούν από την προϊστορία της ανθρωπότητας.

Σε όλες τις εποχές και τους πολιτισμούς τα άτομα αυτά αντιμετωπίζονται σαν άτομα που «ξεφεύγουν από την ανθρώπινη φύση», σαν άτομα που ευθύνονται για την κατάσταση τους, και τους αποδίδονταν μαγικές δυνάμεις, δαιμονικές, που προκαλούν το φόβο στους γονείς.

Μπορεί να αναφερθούν τρεις βασικές αντιδράσεις στην δημιουργία των προκαταλήψεων που επικρατούν στον Ευρωπαϊκό χώρο.

α. Την Εβραϊκή: «Τυφλοί και παράλυτοι να μην μπαίνουν στον οίκο» αναφέρεται στην Παλαιά διαθήκη 2 Σαμουήλ 5-8.

Στα κείμενα και στις δοξασίες των εβραίων, το άτομο με ειδικές ανάγκες αντιμετωπίζεται σαν άτομο που φέρνει ευθύνη για την κατάστασή του. Αρρώστιες και φυσικές ανωμαλίες είναι ποινές του θεού για αμαρτίες του παρελθόντος.

β. Την Ελληνική: Αρρώστια και φυσική αναπηρία σημαίνουν κοινωνική αχρηστία. Εδώ μπορεί να αναφερθεί το παράδειγμα της Αντιγόνης η οποία προειδοποιείται ότι θα εξοριστεί μαζί με τον τυφλό Οιδίποδα γιατί η επαφή και η συντροφιά με έναν τυφλό θεωρείται ντροπή.

γ. Την Χριστιανική: Αρρώστια και πάθηση είναι πράγματα δυσάρεστα και οδηγούν στον εξαγνισμό.

Τα ανάπηρα άτομα πληρώνουν για αμαρτίες κάποιων προγόνων τους.

Ο Χριστός κάνει μια ριζική για την εποχή του, διαφοροποίηση απαντώντας στο ερώτημα των μαθητών: «Δάσκαλε ποιος αμάρτησε, αυτός ο ίδιος ή οι γονείς του και έγινε τυφλός;». «Ούτε αυτός αμάρτησε, ούτε οι γονείς του.....» (Ιωάννης 9,2).

Η Χριστιανική εκκλησία όμως δεν κράτησε πάντα τη στάση του Χριστού, αλλά επηρεάστηκε κατά περιόδους από την γενικότερη στάση της κοινωνίας. Για παράδειγμα: Οι Καλβινιστές που πίστευαν πως η αναπηρία ήτανε σημάδι της αφαίρεσης της Θεϊκής εύνοιας.

Επίσης γνωστός ο ρόλος των αναπήρων κατά τον Μεσαίωνα ως γελωτοποιοί.

Το 330 ιδρύθηκε στην Κωνσταντινούπολη το πρώτο άσυλο για άτομα με ειδικές ανάγκες. Κύριος σκοπός του, να απομονώσει αυτά τα άτομα ώστε να μην εμφανίζονται μαζί με τα υγιή.

Την χειρότερη απορριπτική στάση της κοινωνίας προς αυτά τα άτομα έδειξε η περίοδος του 3^{ου} Ράιχ. Το 1938 ο Χίτλερ οργανώνει υπηρεσίες που είχαν σαν σκοπό να εξολοθρεύσουν όλα αυτά τα άτομα που δεν ανταποκρίνονταν στα ιδεώδη του.

Το καλοκαίρι του 1940 σχετικός χιτλερικός νόμος ορίζει το κριτήριο για την επιλογή των ανθρώπων που έπρεπε να εξοντωθούν. Αυτό ήταν, η ανικανότητα για παραγωγική εργασία.

Συμπερασματικά λοιπόν σε όλες τις κοινωνίες, ως την δική μας, τα άτομα με ειδικές ανάγκες θεωρούνται αμαρτωλοί και πρέπει να εξολοθρευτούν ή να τιμωρηθούν. Γίνονται αντικείμενο εκμετάλλευσης από όλους. Περιθωριοποιούνται γιατί δεν είναι παραγωγικοί. Απομονώνονται γιατί θεωρούνται μιάσματα.

ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

1. ΙΔΙΟΤΥΠΟΣ ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΠΛΗΓΙΚΟΙ

Στη στέρση της μοναδικής διεξόδου προς τον κόσμο οδηγούνται 400 παραπληγικοί και άτομα με ειδικές ανάγκες που μένουν στο ίδρυμα περίθαλψης χρονίως πασχόντων, το οποίο βρίσκεται στην οδό Αγίας

Ζώνης στην περιοχή Κυγέλης. Οι συνθήκες διαβίωσης μέσα στο ίδρυμα δεν είναι ιδανικότερες. Η μόνη έξοδος και ο μοναδικός τρόπος αναγυχής τους είναι η όμορφη πλατεία που βρίσκεται δίπλα στο ίδρυμα με πλάτανο και τα καφενεία της. Δυστυχώς όμως ορισμένοι τη θεωρούν άσχημη παρένθεση για τα μαγαζιά τους και δεν τους δέχονται. Εδώ και ένα μήνα ορισμένοι μαγαζάτορες αρνούνται να σερβίρουν ένα φλιτζάνι καφέ σε αυτούς τους ανθρώπους που για πολλά χρόνια συμβίωναν αρμονικά. Τώρα στα καταστήματα έγινε ανακαίνιση, έγιναν κάποιες επενδύσεις και για να αποφέρουν το αναμενόμενο κέρδος δεν πρέπει να χαλάει η όμορφη εικόνα των ανακαινισμένων καταστημάτων από τα καρτσάκια των παραπληγικών.

2. ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΜΙΑΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Πως νιώθει κανείς άραγε όταν μια από τις πιο ευτυχισμένες στιγμές της ζωής του στιγματίζεται από ένα γεγονός που ίσως διαταράζει την οικογενειακή του ζωή. Ένα παιδί με ειδικό πρόβλημα δύσκολο ίσως από πολλούς να απαντηθεί. Παρόλα αυτά σας αναφέρω τη δική μου μαρτυρία: «Το 1970 έφερε στο κόσμο τρία πανέμορφα κοριτσάκια δυστυχώς όμως για μένα πρόωρα. Ένα από αυτά παρουσίασε όπως μου είπε ο γιατρός κάποιο πρόβλημα, το οποίο εγώ αντιλήφθηκα ακόμα περισσότερο όταν άρχισε να μπουσουλάει. Δεν πήγαινε όπως τα άλλα δύο της αδέλφια. Τότε επισκέφθηκα το γιατρό και μου είπε ότι το παιδί μου έπασχε από σπαστική εγκεφαλική παράλυση (ελαφριάς μορφής). Δεν μπορώ να εκφράσω με λόγια τι ένιωσα. Νόμισα ότι με κτύπησε κεραυνός. Βλέπεται τότε δεν γνώριζα τίποτα για αυτή την πάθηση.

Σήμερα όμως 27 χρόνια μετά και μετά από σκληρούς αγώνες και με τη βοήθεια του Θεού λέω ότι δεν θα με πείραζε αν ο Θεός μου έστελνε άλλο τέτοιο παιδί διότι μέσα από αυτό το παιδί κατάλαβα το νόημα της ζωής και νομίζω ότι το παιδί αποτελεί ένα ζωντανό παράδειγμα όχι μόνο για τα παιδιά που έχουν την ίδια πάθηση με αυτό αλλά και για τους άλλους.

Η ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΑΣ

Ο ρόλος της νοσηλεύτριας όσο αφορά την αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες μπορεί να περιγραφεί ως εξής:

1. Να έχει υπομονή
2. Να μην φοβάται (τις μετακινήσεις του αρρώστου)
3. Να σκέπτεται θετικά και αισιόδοξα
4. Να προγραμματίζει
5. Να είναι δάσκαλος και εκπαιδευτής
6. Να είναι σύμμαχος
7. Να είναι συνήγορος

1. Να έχει υπομονή: Η υπομονή είναι ένα πολύ βασικό χαρακτηριστικό που πρέπει να έχει η νοσηλεύτρια όταν νοσηλεύει άτομα με ειδικές ανάγκες γιατί εξαιτίας των ιδιομορφιών που παρουσιάζουν καθυστερούν πολλές φορές να εκτελέσουν κάποιες π.χ. κινήσεις. Επίσης υπομονή χρειάζεται να έχει η νοσηλεύτρια όταν εξηγήσει

στα άτομα αυτά τι πρέπει να κάνουν, γιατί πρέπει να το κάνουν έτσι ώστε να συμβάλουν και αυτά στην αποκατάσταση τους.

2. Να μην φοβάται: Για να επιτύχει η αποκατάσταση του ατόμου κύριο μέλημα της νοσηλεύτριας είναι η γρήγορη μετακίνηση του. Για να το πετύχει όμως αυτό απαιτείται να έχει αγάπη απέναντι στο ειδικό άτομο και να πιστεύει ότι η επιτυχία αυτού του στοχου της είναι δυνατή.

3. Να σκέπτεται θετικά και αισιόδοξα: Πολλές φορές το ειδικό άτομο κουράζεται από την προσπάθεια την οποία καταβάλει και κατέχεται από απελπισία. Αυτό πρέπει να το έχει υπόψη της η νοσηλεύτρια και να κάνει το άτομο να νιώθει θετικά και αισιόδοξα.

4. Να προγραμματίζει: Ο προγραμματισμός αποτελεί έναν από τους κυριότερους κανόνες που πρέπει να έχει υπόψη της η νοσηλεύτρια για την εκτέλεση του έργου της. Θα πρέπει να ξεκινά από τις πρώτες κιόλας ημέρες εισαγωγής του ειδικού παιδιού στο νοσοκομείο και αυτό επιτυγχάνεται κυρίως μετά την λήψη ενός σωστού ιστορικού.

5. Να είναι δάσκαλος και εκπαιδευτής: Ο ρόλος αυτός επιτυγχάνεται μέσω της επικοινωνίας νοσηλεύτριας - ειδικού ατόμου.

6. Να είναι σύμμαχος: Όταν η νοσηλεύτρια δείξει αγάπη και ενδιαφέρον τόσο στο ειδικό άτομο όσο και στην οικογένειά του γίνεται τότε ο κυριότερος σύμμαχος γιατί μην ξεχνάμε ότι τα παιδιά αυτά επιζητούν αυτό το ρόλο εξαιτίας της μακροχρόνιας παραμονής τους μέσα στο νοσοκομείο.

Μέρος Δεύτερο

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΕΡΓΑΣΙΑ

Περίπτωση 1^η

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΕΙΔΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ (ΣΠΑΣΤΙΚΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Α. Ονοματεπώνυμο: Πέτρος Σουλιμάνης

Ετών: 18

Διάγνωση: Εγκεφαλική παράλυση (σπαστική παραπληγία)

Οικογενειακό ιστορικό: Ο Πέτρος Σουλιμάνης της κας Σοφίας Σουλιμάνη και του Κου Δημήτρη Θεωδορόπουλου γεννήθηκε στις 7/7/78 στο Γενικό Νοσοκομείο Αλεξάνδρας.

Ιατρικό Ιστορικό: Δίδυμη κύηση (πρώωρα). Το δεύτερο παιδί πέθανε μετά τον τοκετό.

Τοκετός: Φυσιολογικός, Διάρκεια κύησης 34 εβδομάδων, βάρος 1500 gr. Μεταφορά στην ΜΕΘ. Αλεξάνδρας. Κατά την παραμονή του στην ΜΕΑ Παρουσίασε:

1. Αναπνευστική δυσχέρεια Αντιμετώπιση: Παραμονή σε αναπνευστήρα για 20 μέρες
2. Σπασμούς Αντιμετώπιση: Χορήγηση Φαινοβαρβιτόλης που αργότερα όμως διεκόπη
3. Σηψαιμία (S+Epiotermidis) Αντιμετώπιση: Χορήγηση Claforant Briklin για 6 ημέρες. Επίσης έγινε χορήγηση Azactamt + Fiorantil για 6 ημέρες.

4. Νεογνικός ίκτερος

5. Αναιμία

Στη συνέχεια μεταφέρθηκε στο κέντρο βρεφών «ΜΗΤΕΡΑ» εκεί εξετάστηκε από

Οφθαλμίατρο: 1) Βυθός κφ. 2) Στραβισμός (κλείσιμο περιοδικά δεξιού ματιού)

Παιδονευρολόγο: Διπληγία, εσπαστήθει φυσιοθεραπεία

Ακουολόγος: Φυσιολογική αντίδραση στο τονικό ακουόγραμμα ελεύθερου πεδίου

Εργαστηριακά: Φυσιολογικά (VDRL, G6PD, ηλεκτροφόρησης)

Νοσηλευτική και άτομα με ειδικές ανάγκες (Σπλαστικά παιδιά)

Μέθοδος Νοσηλευτικής Διεργασίας				
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΤΟΜΟΥ / ΑΡΩΣΤΟΥ Ανάγκες - προβλήματα νοσηλευτική διάγνωση	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
Πυρετός Θ: 38,6°C	Άμεση αντιμετώπιση του πυρετού Επαναφορά της θερμοκρασίας στα φυσιολογικά επίπεδα χορήγηση αντιπυρετικών	Λήψη και καταγραφή της θερμοκρασίας σε τακτά χρονικά διαστήματα	Εφαρμόστηκε τρίωρη θερμομέτρηση και καταγραφή στην κάρτα του ασθενούς. Επίσης έγινε χορήγηση αντιπυρετικών	Μετά τη χορήγηση αντιπυρετικών ο ασθενής ανακουφίσθηκε από τον πυρετό Θ:36,8°C
Άγχος, αγωνία	Ενημέρωση του ασθενή και της οικογένειας για ανακούφιση από το άγχος και την αγωνία	Να γίνει η ενημέρωση από την νοσηλεύτρια	Έγινε η ενημέρωση	Ο ασθενής είχε λίγο ακόμα άγχος και αγωνία

Νοσπλευτική και άτομα με ειδικές ανάγκες (Σπαστικά παιδιά)

Μέθοδος Νοσπλευτικής Διεργασίας				
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΤΟΜΟΥ / ΑΡΩΣΤΟΥ Ανάγκες - προβλήματα νοσπλευτική διάγνωση	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
Ο ασθενής παρουσίασε ερεθισμό στην Ιεροκοκκυγική χώρα	Αποφυγή δημιουργίας κατακλίσεων	Συχνή αλλαγή θέσεως Κλινοσκεπάσματα καθαρά και στεγανά χωρίς πτυχώσεις Χρησιμοποίηση στρώματος με αέρα Ενίσχυση της κυκλοφορίας του αίματος στα σημεία που πιέζονται Διατροφή πλούσια σε λεύκωμα	Έγινε αλλαγή θέσεως του ασθενούς κάθε 1 ώρα Διατηρήθηκαν τα κλινοσκεπάσματα καθαρά και στεγνά χωρίς πτυχώσεις Τοποθετήθηκε ειδικό στρώμα με αέρα Χορηγήθηκε επίσης τροφή πλούσια σε λεύκωμα Εφαρμόστηκαν συχνά πλύσεις στα σημεία που πιέζονται με ζεστή σαπουνάδα, τοπικό massage. Χρήση Ελαϊώδους ουσίας	Λόγω της σωστής νοσπλευτικής παρέμβασης τα σημεία της κατακλίσεως που είχαν εμφανισθεί (ερυθρότητα) εξαφανίσθηκαν

Νοσηλευτική και άτομα με ειδικές ανάγκες (Σπαστικά παιδιά)

Μέθοδος Νοσηλευτικής Διεργασίας				
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΤΟΜΟΥ / ΑΡΩΣΤΟΥ Ανάγκες - προβλήματα νοσηλευτική διάγνωση	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
Ο ασθενής παρουσίασε τσούξιμο και πόνο	Αντιμετώπιση και ανακούφιση από τα συμπτώματα. Εντοπισμός του αιτίου που προκαλεί πυρετό	Λήψη ούρων για καλλιέργεια. Αλλαγή καθετήρα	Πάρθηκε καλλιέργεια ούρων με άσπρες συνθήκες. Επίσης έγινε και αλλαγή καθετήρα	Η καλλιέργεια των ούρων έδειξε ουρολοίμωξη Με τη χορήγηση αντιβίωσης septrin 1x2 ημερησίως ο ασθενής άρχισε να ανακουφίζεται

Περίπτωση 2^η

Α. Ονοματεπώνυμο: Μπεζετάτου Χριστίνα

Ετών: 14 Χρονών

Διάγνωση: (ΑΡ) ημιπληγία

Οικογενειακό ιστορικό: Η Μπεζετάτου Χριστίνα της Κας Μπεαζετάτου και αγνώστου πατρός γεννήθηκε στις 18/8/83 στο Νοσοκομείο Μεσσολογγίου.

Ιατρικό ιστορικό: Νεογνό θήλυ 30 εβδομάδων κανονικό για την ηλικία κύησης (AGA) γεννήθηκε από μητέρα άγαμη ετών 35. Κατά την διάρκεια της κύησης δεν αναφέρθηκαν προβλήματα.

Τοκετός: Φυσιολογικός, κεφαλική προβολή, έκλαυε και ανέπνευσε αμέσως. Διεκομίσθει αρχικά αρχικά στο Καραμανδάνειο με θερμοκοιτίδα χωρίς O₂ και 8 ημέρες μετά στην ΜΕΘ Νεογνών με Hood O₂ 50% λόγω προωρότητας και αναπνευστικής δυσχέρειας. Επίσης παρουσίασε κατά την διάρκεια της παραμονής της εγκεφαλική αιμορραγία που είχε σαν αποτέλεσμα την (ΑΡ) ημιπληγία.

Στον 7^ο μήνα μεταφέρθη στην παιδιατρική κλινική του ΠΠΓΝΠ με Βάρος: 3145g, Μήκος: 54cm, Περίμετρος κεφαλής 38,5cm

Επίσης ελήφθησαν κάρτα για G6PD, PKU, TSH.

Νοσπλευτική και άτομα με ειδικές ανάγκες (Σπαστικά παιδιά)

Μέθοδος Νοσπλευτικής Διεργασίας				
ΑΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΤΟΜΟΥ / ΑΡΩΣΤΟΥ Ανάγκες - προβλήματα νοσπλευτική διάγνωση	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
Ανασφάλεια άγχος	Μείωση της ανασφάλειας και του άγχους και ψυχολογική υποστήριξη του αρρώστου παιδιού	Να γίνει σωστή ενημέρωση από την νοσπλεύτρια και τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας (παιδοψυχολόγο) Απασχόληση του παιδιού για απόσπαση της σκέψης από την παρούσα νόσο	Έγινε η ενημέρωση. Επίσης δόθηκε η ευκαιρία το άρρωστο παιδί να εκφράσει τα συναισθήματά του. Δόθηκαν ενημερωτικά φυλλάδια, περιοδικά	Μείωση του άγχους και της ανασφάλειας
Ο ασθενής παραπονέθηκε για μετεωρισμό δυσκοιλιότητα	Ανακούφιση του ασθενή από την δυσφορία και προαγωγή της εντερικής δυσκοιλίας	Τοποθέτηση σωλήνα αερίων και κατόπιν της αφαίρεσης του ετέδης υπόδετο γλυκερίνης	Τοποθετήθηκε σωλήνας αερίων και μετά την αφαίρεση του ετέδης υπόδετο γλυκερίνης	Το παιδί ανακουφίσθηκε από τα συμπτώματα

Μέθοδος Νοσηλευτικής Διεργασίας				
ΑΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΤΟΜΟΥ / ΑΡΩΣΤΟΥ Ανάγκες - προβλήματα νοσηλευτική διάγνωση	ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΣ ΣΚΟΠΟΣ	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
Πόνος στην οσφυϊκή μοίρα λόγω μη αλλαγής θέσεως (ύπνια)	Ανακούφιση αρρώστου παιδιού από τον πόνο	Να δοθεί η κατάλληλη θέση του ασθενούς στο κρεβάτι	Δόθηκε η κατάλληλη θέση του παιδιού στο κρεβάτι (πλάγια)	Η θέση αυτή το ανακούφισε
Ανεπαρκής πρόληψη τροφής	Σωστή δερμική και δρεπτική αποκατάσταση του αρρώστου παιδιού	Χορήγηση τροφής πλούσια σε πρωτεΐνες	Δόθηκε η κατάλληλη τροφή	Μικρή δερμική αποκατάσταση αλλά και δρεπτική του αρρώστου παιδιού

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρόλα αυτά η αδιαφορία όλων μας για τους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες είναι τόσο μεγάλη στην Ελλάδα, που πλησιάζει τα όρια μιας ξεχωριστής μορφής ρατσισμού. Γιατί ελάχιστοι από εμάς θυμούνται τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αυτοί οι άνθρωποι και, ακόμα πιο λίγοι κάνουν κάτι για να τους βοηθήσουν. Οι περισσότεροι κάνουμε ότι είναι δυνατό για να τους δημιουργήσουμε μεγαλύτερα προβλήματα.

Γεμίζουμε τα στενά γεμάτα παγίδες, πεζοδρόμια με αυτοκίνητα, και διάφορα εμπόδια που τους αναγκάζουν να κατεβαίνουν στο δρόμο και να κινούνται ανάμεσα στα αυτοκίνητα.

Η κοινωνία μας, δηλαδή δε βοηθάει όσο θα έπρεπε αλλά και δεν δέχεται τους ανθρώπους με ειδικές ανάγκες. Τους διώχνει τους προσβάλλει και τους αναγκάζει να μένουν κλεισμένοι στα σπίτια τους για να μην αισθάνονται άσχημα.

Οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες δεν θέλουν να τους λυπόμαστε και δεν είναι ούτε θέλουν να είναι ανάπηροι.

Θέλουν να ζουν, να κινούνται και να απολαμβάνουν τη ζωή τους, όπως όλοι οι άλλοι.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Η πολιτεία θα πρέπει να φροντίσει για την προσπελασιμότητα των ατόμων με ειδικές ανάγκες
2. Να δημιουργηθούν και να εξαπλωθούν προγράμματα αγωγής υγείας, τα οποία θα βοηθήσουν τόσο τους δημόσιους, όσο και τους απλούς πολίτες να τηρούν την κατάλληλη στάση, όσο αφορά την αναπηρία και την αντιμετώπισή της.
3. Δημιουργία μιας κατάλληλης εικόνας του ατόμου με ειδικές ανάγκες από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης
4. Δημιουργία προσπελάσιμων μέσων μεταφοράς (π.χ. λεωφορεία) για την καλύτερη εξυπηρέτηση των ατόμων με ειδικές ανάγκες.
5. Δημιουργία περισσότερων κέντρων αποκατάστασης
6. Δημιουργία μονάδων ημερήσιας νοσηλείας
7. Δημιουργία περισσότερων γραφείων εργασίας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες από τον ΟΑΕΔ
8. Δημιουργία μονάδων εργασιακής επανένταξης
9. Βελτίωση του Ν. 1648/86. Ο οποίος δεν καλύπτει την εκπαίδευση των ατόμων με ειδικές ανάγκες και γενικά έχει κενά όσο αφορά τις τοποθετήσεις του σε εργασίες
10. Εκπαίδευσης των ατόμων με ειδικές ανάγκες σε νέες τεχνολογίες και όχι προσκόλληση μόνο στα παλαιά παραδοσιακά επαγγέλματα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αγγελοπούλου Α, Σακαντάμη Ιατρικά προβλήματα σε άτομα με νοητικές και σωματικές δυσκολίες Τόμος Ι εκδόσεις UNIVERSITY Studio Press, Θεσσαλονίκη 1985
- Ζησιμόπουλος Α., Αποκατάσταση αναπήρων από τον ΟΑΕΔ Μάρτιος Αθήνα 1985.
- Ζωνίου Σιδέρη Α., Τα άτομα με ειδικές ανάγκες στην κοινωνία, Αθήνα 1988
- Κουκλογιαννού - Δορζιώτου Ε. Αποκατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες Αθήνα 1990.
- Σωτήριος Σ. Οχυρωμένη Σιωπή, Εκδόσεις Γλάρος, Μάιος Αθήνα 1987.
- Τσαλδάρης Α. Ο αγώνας των παραπληγικών, Τεύχος 59 Μάρτιος - Απρίλιος 1996.
- Χαραλάμπους Μ. Βασικά προγράμματα κοινωνικής προστασίας, Σημειώσεις ΤΕΙ Πάτρας 1987

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΙΔΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

- Πρότυπο 2 Θέσιο ειδικό σχολείο Παιδαγωγικής Ακαδημίας Ιωαννίνων, Δωδώνης 8, 452.21, Ιωάννινα, τηλ. 0651-25.829 & 26.537.
- Πρότυπο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Παιδαγωγικής Ακαδημίας Φλώρινας, Αριστοτέλους 1, 531.00, Φλώρινα, τηλ. 0385-28.547 και 22.480.
- Πρότυπο 3'Θέσιο ειδικό σχολείο Παιδαγωγικής Ακαδημίας Αλεξανδρούπολης 681.00, Αλεξανδρούπολη, τηλ. 0551-26.466.
- Πρότυπο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Παιδαγωγικής Ακαδημίας Τρίπολης, Ακαδημίας 10, 221.00, Τρίπολη, τηλ. 071-22.20.05.
- Πρότυπο 2 Θέσιο ειδικό σχολείο Παλλείου Παιδαγωγικής Ακαδημίας Πειραιά, Τζαβέλλα & Αλεξάνδρου 3, 185.33 Πειραιά, τηλ. 01-41.76.245.
- 1ο 3'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Χορμοπούλου 20, (Τουρκοθούνα), 115.22, Αθήνα, τηλ. 01-64.67.823.
- 3ο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Καμαλή & Δημητρίου 32, 152.32, Χαλάνδρι, τηλ. 01-68.12.916.
- 4ο 3'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Ακομινάτου 40, (πλ. Βύθης), 104.38, Αθήνα, τηλ. 01-52.31.470.
- 6ο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Αριστάρχου 24, (Παγκράτι), 116.34, Αθήνα, τηλ. 01-72.44.493.
- 7ο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Νικοκόλεως 29 (Κ. Πατήσια), 112.53, Αθήνα, τηλ. 01-86.73.334.
- 8ο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Τέω 56, (Λαμπρινή), 111.42, Αθήνα, τηλ. 01-29.21.577.
- 9ο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Μακεδονίας 33, 151.21, Κορυδαλλός, τηλ. 01-54.44.821.
- 10ο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Μ. Αλεξάνδρου & Παλαμά, 121.32, Περιστέρι, τηλ. 01.57.12.669.
- 11ο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Πολυτέκνων 20, 131.21, Νέα Λιόσια, τηλ. 01-26.12.083.
- 12ο 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών, Βασ. Γεωργίου & Λεωφ. Αθηνών, 124.61, Χαϊδάρι, τηλ. 01-58.13.742.
- 1ο 6'Θέσιο ειδικό σχολείο στο Σικιριδίειο ίδρυμα, Πεντέλης 58, 151.26, Μαρούσι, τηλ. 01-80.21.600 & 80.23.572.
- 2ο 6'Θέσιο ειδικό σχολείο στο Σικιριδίειο ίδρυμα, Πεντέλης 58, 151.26, Μαρούσι, τηλ. 01-80.21.600 & 80.23.572.
- 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Αιγάλεω, Θηβών & Ιερολοχιτών, 122.44, Αιγάλεω.
- 6'Θέσιο ειδικό σχολείο Χολαργού, Β. Μελά 1, 155.62, Χολαργός, τηλ. 01-65.11.432.
- 3'Θέσιο ειδικό σχολείο Ζωγράφου, Πόντου και Αγ. Θωμά, 115.27, Ζωγράφου, τηλ. 01-77.98.704.
- 6'Θέσιο ειδικό σχολείο για ασκήσιμα νοητικά καθυστερημένα παιδιά στο Κέντρο Θεραπευτικής Παιδαγωγικής (Κ.Θ.Π.) το «ΣΤΟΥΠΑΘΕΙΟ», Λ. Πεντέλης 135, 152.34, Χαλάνδρι, τηλ. 01-68.15.672.

- 3/Θέσιο ειδικό σχολείο Αμαρουσίου, Σωρού 6, 151.25, Μαρούσι.
- 3/Θέσιο ειδικό σχολείο Περισσοῦ-Ν. Ιωνίας, Παν. Τσαλδάρη, 142.02, Περισσοῦ.
- 6/Θέσιο ειδικό σχολείο στο δημόσιο παιδιατρικό νοσοκομείο Ντιού Πεντέλης, 190.09, Ραφήνα, τηλ. 0294-23.540.
- 1ο 3/Θέσιο ειδικό σχολείο Πειραιά, Αγ. Παύλου 12, (Παλαιά Κοκκινιά) 185.42, Πειραιάς, τηλ. 01-49.16.302.
- 2ο 4/Θέσιο ειδικό σχολείο Πειραιά, Σ. Λάμπρου 141, (Καλλιπολη), 185.39, Πειραιά, τηλ. 01-45.19.590.
- 3ο 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Πειραιά, Ιωνίας & Αμυραδάκη, 184.50, Νίκαια, τηλ. 01-49.34.304 & 49.16.454.
- 4ο 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Πειραιά, Κομνηνών & Χρυσ. Σμύρνης, 187.55, Κερατσίνι, τηλ. 01-43.25.355.
- 5ο 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Πειραιά, Σουλίου 49, 173.42, Άγιος Δημήτριος (Μπραχάμι), τηλ. 01-99.30.341.
- 1ο 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Αγίου Δημητρίου, Ρόμπερτ Κέννεντυ 30, 173.43, Άγιος Δημήτριος (Μπραχάμι), τηλ. 01-97.34.088.
- 1ο 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Καλλιθέας, Σαπφούς & Καλυψούς, 176.76 Καλλιθέα, τηλ. 01-95.67.892.
- 5/Θέσιο ειδικό σχολείο ΠΙΚΠΑ Πειραιά, Ακτή Κουντουριώτη 3, 185.34, Πειραιάς, τηλ. 01-41.72.400 & 41.36.774.
- 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Περάματος, Καρυολή-Δημητρίου 25, 188.63, Πέραμα, τηλ. 01-44.15.600.
- 1ο 6/Θέσιο ειδικό σχολείο Θεσνίκης, Κέννεντυ-Καρυισκάκη 1, 546.41, Θεσνίκη, τηλ. 031-817.185.
- 3ο 3/Θέσιο ειδικό σχολείο Θεσνίκης, Σαρανταπόρου & Δαβάκη 40, 564.02, Θεσνίκη, τηλ. 031-656.235.
- 4ο 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Θεσνίκης, Μυζαράκη 1, 546.29, Θεσνίκη, τηλ. 031-516.890.
- 5ο 4/Θέσιο ειδικό σχολείο Θεσνίκης, Ιασονίδου & Ολύμπου 101, 546.35, Θεσνίκη, τηλ. 031-226.430.
- 7ο 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Θεσνίκης, Μεγ. Αλεξάνδρου 98, 555.35 Πυλαία, τηλ. 031-300.714.
- 8ο 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Θεσνίκης, Αρχαιοτήτων 3, (Καλλιθέα), 546.32, Θεσνίκη, τηλ. 031-623.318.
- 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Κατερίνης (στεγάζεται στο 3ο δημ. σχολ. Κατερίνης), 601.00 Κατερίνη.
- 3/Θέσιο ειδικό σχολείο Σερρών, Δ. Μαρούλη 43, 621.00 Σέρρες, τηλ. 0321-29349.
- 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Καβάλας, Καραϊσκάκη 6, 652.01, Καβάλα, τηλ. 051-223.626.
- 2/Θέσιο ειδικό σχολείο Δράμας, στεγάζεται στο 10ο Δημ. Σχ. Σιδηροδρομι-

- κοί Σταθμού, 661.00 Δράμ.μ.
- 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Κομοτηνής, 691.00 Κομοτηνή.
- 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Διδυμοτείχου, 683.00, Διδυμότειχο.
- 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Νύουσας, Χατζηκουρκούτα 19, 592.00, Νύουσα, τηλ. 0332-22766.
- 2 Θέσιο ειδικό σχολείο Ορεστιάδας, 682.00, Ορεστιάδα.
- 2 Θέσιο ειδικό σχολείο Ξάνθης, 671.00, Ξάνθη.
- 1ο 3-Θέσιο ειδικό σχολείο Χαλκίδας, Νύξου & Τζερντίνι 6, 341.00, Χαλκίδα, τηλ. 0221-22.943.
- 2 Θέσιο ειδικό σχολείο Ρόδου, Πλατεία Καστέλλου, 851.00, Ρόδος.
- 2 Θέσιο ειδικό σχολείο Καλύμνου, 852.00, Καλύμνος.
- 3-Θέσιο ειδικό σχολείο Λιθουδισίας, 321.00, Λιθουδισιά, τηλ. 0261-29.536.
- 3 Θέσιο ειδικό σχολείο Λαμίας (Παγκράτι), 351.00, Λαμία.
- 1ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Ηρακλείου Κρήτης, Αρχανών 13, 712.01, Ηράκλειο, τηλ. 081-28.39.38.
- 2ο 1-Θέσιο ειδικό σχολείο Ηρακλείου Κρήτης, Α. Καλοκαιρινού 205, 712.02, Ηράκλειο, τηλ. 081-28.24.05.
- 1ο 1-Θέσιο ειδικό σχολείο Χανίων, Δυτικό Φρούριο, 731.00, Χανιά, τηλ. 0821-51.728.
- 3-Θέσιο ειδικό σχολείο Χανίων για ασκήσιμα νοητικά καθυστερημένα παιδιά, 731.00, Χανιά.
- 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Ελευσίνας, Μιαούλη 59, 192.00, Ελευσίνα.
- 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Μεγάρων, 191.00, Μέγαρο.
- 1ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Ιωαννίνων, Καπλάνειος Σχολή, Καπλάνη 17, 454.44 Ιωάννινα, τηλ. 0651-25.288.
- 2ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Ιωαννίνων, Στρ. Βογιάνου 7, 752.21, Ιωάννινα, τηλ. 0651-26.587.
- 1ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Αγρινίου, Παλαικόκστα 19, 301.00, Αγρίνιο.
- 1ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Πατρών, Φιντίου 3, 262.24, Πάτρα, τηλ. 061-32.13.28.
- 2ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Πατρών, Πάτρα.
- 3ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Πατρών, Μαραγκοπούλου 31, 263.31, Πάτρα, τηλ. 061-27.18.57.
- 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Σπάρτης, 231.00, Σπάρτη.
- 3-Θέσιο ειδικό σχολείο Άργους, Αγ. Κωνίνου 22, 212.00, Άργος, τηλ. 0751-21.144.
- 1ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Λάρισας, Κλεάρχου Πατέρα 1, 413.34, Λάρισα, τηλ. 041-25.39.78.
- 1ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Βόλου, Τέρμα Αθαν. Διάκου, 383.33, Βόλος, τηλ. 0421-40.510.
- 2ο 2-Θέσιο ειδικό σχολείο Βόλου, Κανάρη 21, 382.22, Βόλος, τηλ. 0421-24.951.

1. Θέσιο ειδικό σχολείο (στο σωματείο «Ο ΑΡΙΣΤΕΥΣ» Γιάννουλη, Λάρισα, τηλ. 041-22.93.03.
5. Θέσιο ειδικό σχολείο Καλαμάτας, 1ο Σχολικό Συγκρότημα, 241.00, Καλαμάτα.
2. Θέσιο ειδικό σχολείο Άρτας, (στεγάζεται στο 5ο Δημ. σχολείο Άρτας), 340 Σιν. Ευζώνων 32, 471.00 Άρτα, τηλ. 0681-28.331.
- 1ο 2. Θέσιο ειδικό σχολείο Πρέβεζας, 21 Οκτωβρίου, 481.00, Πρέβεζα, τηλ. 0682-22.705.
2. Θέσιο ειδικό σχολείο Κέρκυρας, Ξεν. Στρατηγού 58, 491.00, Κέρκυρα, τηλ. 0661-39.804.
2. Θέσιο ειδικό σχολείο Τρικάλων, (στεγάζεται στο 12ο δημ. σχολείο), οδ Καλαμπάκας, 421.00, Τρίκαλα, τηλ. 0431-25.284
2. Θέσιο ειδικό σχολείο Κοζάνης, Βογατσικίου 6, 501.00, Κοζάνη, τηλ. 0461-22.640.
2. Θέσιο ειδικό σχολείο Φλώρινας, 531.00, Φλώρινα.
2. Θέσιο ειδικό σχολείο Φιλιππών Θεσσαλονίκης, Α' σχολείο Φιλιππών, 463.00, Φιλιππότες, 0664-22.293.
2. Θέσιο ειδικό σχολείο Καστοριάς, 521.00, Καστοριά.
1. Θέσιο ειδικό σχολείο Αξιούπολης, 614.00, Αξιούπολη.
2. Θέσιο ειδικό σχολείο Άμφισσας, 331.00, Άμφισσα.

8. Ιδιωτικά

1. 1. Θέσιο ειδικό σχολείο Β. Ανδρικοπούλου, «ΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΛ», Εθνικής Αμύνης και Λεμπασού 29, 156 69, Παπάγου, τηλ. 01-65 25.222.
2. 1. Θέσιο ειδικό σχολείο Αιμ. Θανάσουλα, «Η ΧΛΟΗ», Α. Κηφισίας 307, 145.61, Κηφισιά, τηλ. 01-80.81.190.
3. Ειδικό σχολείο ψυχολογικού κέντρου βόρειας Ελλάδας (ΨΚΒΕ), 567 01 Ρατζίκι, Θεσσαλονίκη, τηλ. 031-529.335.
4. 9. Θέσιο ειδικό σχολείο ιδρύματος προστασίας και αποκαταστάσεως απροσάρμοστων παιδιών (Ι.Π.Α.Α.Π.) «Η ΘΕΟΤΟΚΟΣ», 135.10, Άγιοι Ανάργυροι, τηλ. 01-26.11.910.
5. 6. Θέσιο ειδικό σχολείο εθνικού ιδρύματος απροσάρμοστων παιδιών Κρήτης Άγιος Ιωάννης, 731.00, Χανιά, τηλ. 0821-50.060.
6. 2. Θέσιο ειδικό σχολείο «Άσπρες Πεταλούδες» Βόλου, Νέα Ιωνία Βόλου, τηλ. 0421-36.431 και 65.776.
7. 3. Θέσιο ειδικό σχολείο θεραπευτικού κέντρου απροσάρμοστων παιδιών «Η ΜΕΡΙΜΝΑ», Άλσος Γηροκομείου, Πάτρα, τηλ. 061-27.29.88.

2. Ειδικά νηπιαγωγεία για νοητικά καθυστερημένα παιδιά

α. Δημόσια

1. 1ο 2-Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο στο ΣΙΚΙΑΡΙΔΕΙΟ ίδρυμα, Πεντέλης 58, 151.26. Μαρούσι, τηλ. 01-80.20.304.
2. 2ο 2-Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο στο ΣΙΚΙΑΡΙΔΕΙΟ ίδρυμα, Πεντέλης 58, 151.26 Μαρούσι, τηλ. 01-80.20.304.
3. 2ο 1-Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο Θεσ νίκης.
4. 3ο 1-Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο Θεσ νίκης.

β. Ιδιωτικά

1. Ειδικό νηπιαγωγείο στο «ΜΙΧΑΛΗΝΕΙΟ» κέντρο προστασίας παιδιών του Π.Ι.Κ.Π.Α. Πειραιά, Ακτή Κουντουριώτη 3, 185.34, Πειραιάς, τηλ. 01-41.72.400

3. Ειδικές τάξεις σε κανονικά σχολεία (για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες)

1. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Σαλαμίνας, Λεωφ. Σαλαμίνας 152, 189.00 Σαλαμίνα, τηλ. 01-46.51.275.
2. Ειδική τάξη στο 11ο Δημ. Σχολείο Νέας Σμύρνης, Βοσπόρου 78, 171.23, Ν. Σμύρνη, τηλ. 01-93.23.311.
3. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Αίγινας, 180.00, Αίγινα, τηλ. 0297-22.252.
4. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Σκοπέλου Λεσθου, 811.06 Παππούς, τηλ. 0251-82.426.
5. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολ. Καλλονής Λέσθου, 811.07 Καλλονή, τηλ. 0253-22.283.
6. Ειδική τάξη στο 3ο Δημ. Σχολείο Ρεθύμνου, Ψαλλιάκη 1, 741.00, Ρεθύμνο, τηλ. 0831-29.088.
7. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Αγίου Νικολάου Λασιθίου, 721.00, Άγιος Νικόλαος-Κρήτης, τηλ. 0841-22.326.
8. Ειδική τάξη στο 2ο 14-Θέσιο Δημ. Σχολείο Ιεράπετρας, 722.00, Ιεράπετρα, τηλ. 0842-22.202.
9. Ειδική τάξη στο 3ο Δημ. Σχολείο Βύρωνα, Δωδεκανήσου & Ερυθραίας, 162.31, Βύρωνα, τηλ. 01-76.61.966.
10. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Αμαρουσίου, Λ. Κηφισίας 211, 151.24 Μαρούσι.
11. Ειδική τάξη στο 3ο Δημ. Σχολείο Αγίων Αναργύρων, Γ. Παπανδρέου 98, Άγιοι Ανάργυροι, τηλ. 01-26.11.305.

15. Ειδική τάξη στο 5ο Δημ. Σχολείο Μοσχάτου Πειραιά.
16. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Αργυρούπολης Πειραιά.
17. Ειδική τάξη στο 7ο Δημ. Σχολείο Αργυρούπολης Πειραιά.
18. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Βάρης Πειραιά.
19. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Γλυφάδας Πειραιά.
20. Ειδική τάξη στο 12ο Δημ. Σχολείο Ν. Σμύρνης Πειραιά.
21. Ειδική τάξη στο 12ο Δημ. Σχολείο Π. Φυλῆρου Πειραιά.
22. Ειδική τάξη στο 6ο Δημ. Σχολείο Π. Φυλῆρου Πειραιά.
23. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Κ. Αχαιΐας.
24. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Οθρυΐας Αχαιΐας.
25. Ειδική τάξη στο 41ο Δημ. Σχολείο Πατρῶν Αχαιΐας.
26. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Καλαθροῦτων Αχαιΐας.
27. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Θηβῶν Βοιωτίας.
28. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Ἀσπρῶν Σπιτιῶν Βοιωτίας.
29. Ειδική τάξη στο 4ο Δημ. Σχολείο Λεβαδῆϊας Βοιωτίας.
30. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Ορχομενοῦ Βοιωτίας.
31. Ειδική τάξη στο 4ο Δημ. Σχολείο Δράμας.
32. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Κω Δωδεκανήσου.
33. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Αλεξανδρούπολης Ἐβρου.
34. Ειδική τάξη στο 10ο Δημ. Σχολείο Αλεξανδρούπολης Ἐβρου.
35. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Ιστιαίας Εύβοιας.
36. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Κυρυστοῦ Εύβοιας.
37. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Κύμης Εύβοιας.
38. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Καρπενησιοῦ Ευρυτανίας.
39. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Ζακύνθου.
40. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Πύργου Ηλείας.
41. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Αλεξανδρείας Ημαθίας.
42. Ειδική τάξη στο 33ο Δημ. Σχολείο Ηρακλείου Κρήτης.
43. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Τιμπακίου Ηρακλείου Κρήτης.
44. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Ηγουμενίτσας Θεσπρωτίας.
45. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Πωγωνιανῆς Ἰωννίνων.
46. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Κυρδίτσας.
47. Ειδική τάξη στο 5ο Δημ. Σχολείο Καστοριάς.
48. Ειδική τάξη στο 3ο Δημ. Σχολείο Κιλκίς.
49. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Κοζάνης.
50. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Ιεράπετρας Κρήτης.
51. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Σητείας Κρήτης.
52. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Σπύρης Λακωνίας.
53. Ειδική τάξη στο 25ο Δημ. Σχολείο Βόλου Μαγνησίας.
54. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Αγχιάλου Μαγνησίας.
55. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Αγριάς Μαγνησίας.
56. Ειδική τάξη στο 19ο Δημ. Σχολείο Βόλου Μαγνησίας.

7. Ειδική τάξη στο 3ο Δημ. Σχολείο Μεσσήνης Μεσσηνίας.
8. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Κομοτηνής Ροδόπης.
9. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Βαθέως Σάμου.
10. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Μαυροθάλασσας Σερρών.
11. Ειδική τάξη στο 5ο Δημ. Σχολείο Σερρών.
12. Ειδική τάξη στο 11ο Δημ. Σχολείο Τρικάλων.
13. Ειδική τάξη στο 7ο Δημ. Σχολείο Λαμίας Φθιώτιδας.
14. Ειδική τάξη στο 3ο Δημ. Σχολείο Φλώρινας.
15. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Αμμοχωρίου Φλώρινας.
16. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Αμυνταίου Φλώρινας.
17. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Δεσφίνας Φωκίδας.
18. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Ιτέας Φωκίδας.
19. Ειδική τάξη στο 2ο Δημ. Σχολείο Πολυγύρου Χαλκιδικής.
20. Ειδική τάξη στο Δημ. Σχολείο Συκιάς Χαλκιδικής.
21. Ειδική τάξη στο 17ο Δημ. Σχολείο Χανίων Κρήτης.
22. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Χίου.
23. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Λευκάδας.
24. Ειδική τάξη στο 18ο Δημ. Σχολείο Αθηνών.
25. Ειδική τάξη στο 1ο Δημ. Σχολείο Γαλατσίου Αθηνών.

Ειδικά Δημοτικά Σχολεία και Νηπιαγωγεία (ΝΕΟΣΥΣΤΑΤΑ)

α) Ειδικά Δημοτικά Σχολεία

1. 3^ο Θέσιο ειδικό Δημοτικό Σχολείο Ν. Ηρακλείου Ανατ. Αττικής, για εκπαιδευσιμα νοητικά καθυστερημένα παιδιά.
2. 6ο 2^ο Θέσιο ειδικό Δημοτικό Σχολείο Θεσσαλονίκης για ασκήσιμα νοητικά καθυστερημένα παιδιά, στο ίδρυμα «Άγιος Δημήτριος» Θεσσαλονίκης.
3. 2^ο Θέσιο ειδικό Δημοτικό Σχολείο Κορίνθου, για εκπαιδευσιμα νοητικά καθυστερημένα παιδιά.
4. 2^ο Θέσιο ειδικό Δημοτικό Σχολείο Ερμούπολης Κυκλάδων, για εκπαιδευσιμα νοητικά καθυστερημένα παιδιά.

β) Ειδικά Νηπιαγωγεία

1. 2^ο Θέσιο ειδικό Νηπιαγωγείο Αλίμου Πειραιά, για νοητικά καθυστερημένα νήπια.
2. 1ο 2^ο Θέσιο ειδικό Νηπιαγωγείο Ηρακλείου Κρήτης, για νοητικά καθυστερημένα νήπια.

3. 4ο 2 Θέσιο ειδικό Νηπιαγωγείο Θεσσαλονίκης, για ασκήσιμυ νοητικά καθυστερημένα νήπια στο ίδρυμα «Άγιος Δημήτριος».
4. 2'Θέσιο ειδικό Νηπιαγωγείο Σερρών, για νοητικά καθυστερημένα νήπια.

4. Ειδικά δημοτικά σχολεία για κοινωνικά δυσπροσάρμοστα παιδιά

α) Δημόσια

1. 9 Θέσιο ειδικό σχολείο του ιδρύματος για το παιδί «Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ» Μαραθώνος 1, 190.06, Νέα Μάκρη, τηλ. 0294-91.206
2. 13ο 1 Θέσιο ειδικό σχολείο Αθηνών ιδρύματος αγωγής ανηλίκων θηλέων, πίσω από το Γενικό Κρατικό Νοσοκομείο Αθηνών, Παπάγου, τηλ. 01-77.88.572.
3. 2 Θέσιο ειδικό σχολείο ιδρύματος αγωγής ανηλίκων Κορυδαλλού, Α. Αθηνών 130, 181.22, Κορυδαλλός, τηλ. 01-49.51.183.
4. 1'Θέσιο ειδικό Σχολείο αγωγής ανηλίκων Βόλου, τέρμα Αναπαύσεως, 324.46, Νέα Ιωνία Βόλου, τηλ. 0421-61.206.

5. Ειδικά δημοτικά σχολεία για σωματικά ανάπηρα παιδιά

α) Δημόσια

1. 10 Θέσιο ειδικό σχολείο στην ΕΛΕΠΑΔΠ, Κόνωνος 16, (Παγκράτι), 116.34, Αθήνα, τηλ. 01-72.25.178.
2. 2'Θέσιο ειδικό σχολείο ΠΙΚΠΑ Πεντέλης, Πεντέλη Αττικής, τηλ. 01-80.41.433.
3. 2ο 4 Θέσιο ειδικό σχολείο Θεσνίκης, Βασ. Όλγης 168, 546.46, Θεσνίκη, τηλ. 031-417.375.
4. 2 Θέσιο ειδικό σχολείο εθνικού ιδρύματος αποκαταστάσεως αναπήρων (Ε.Ι.Α.Α.), Λεωφόρος Χυσιάς, 131.22, Άγιοι Ανάργυροι, τηλ. 01-26.26.853
5. 2'Θέσιο ειδικό σχολείο στην ΕΛΕΠΑΔΠ Χανίων, Ξανθοειδίου 26, 731.00 Χανιά, τηλ. 0821-23.249.
6. 2'Θέσιο ειδικό σχολείο Πατρών στο ΠΙΚΠΑ Πάτρας, Πάτρα.
7. 1'Θέσιο ειδικό σχολείο ΠΙΚΠΑ Βούλας, Βούλα.
8. 1'Θέσιο ειδικό σχολείο του Κρατικού Νοσοκομείου Κιλκίς, 611.00, Κιλκίς.

**6. Ειδικά νηπιαγωγεία
για σωματικά ανάπηρα παιδιά**

α) Δημόσια

1. 2^ο Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο στην ΕΛΕΠΑΑΠ, Κόνωνος 16 (Παγκράτι), 116.34, Παγκράτι, τηλ. 01-72.15.303.
2. 1^ο Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο στην ΕΛΕΠΑΑΠ Θεσνίκης, Βασ. Όλγας 168, 546.46, Θεσνίκη, τηλ. 031-417.375.

**7. Ειδικά δημοτικά σχολεία
για τυφλά παιδιά**

α) Δημόσια

1. 6^ο Θέσιο ειδικό σχολείο στο κέντρο εκπαίδευσης και αποκατάστασης τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.), Ελ. Βενιζέλου 210, 176.75, Καλλιθέα, τηλ. 01-95.60.119.
2. 4^ο Θέσιο ειδικό σχολείο τυφλών Βόρειας Ελλάδας, Β. Όλγας 32, 546.41, Θεσνίκη, τηλ. 031-83.00.95.

**8. Ειδικά νηπιαγωγεία
για τυφλά παιδιά**

1. Δημόσιο 2^ο Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο στο κέντρο εκπαίδευσης και αποκατάστασης τυφλών (ΚΕΑΤ), Ελ. Βενιζέλου 210, 176.75, Καλλιθέα, τηλ. 01-95.60.119.

**9. Ειδικά δημοτικά σχολεία
για κωφά - βαρήκοα παιδιά**

α) Δημόσια

1. 3^ο Θέσιο ειδικό σχολείο κωφών - βαρηκόων Αθηνών, Κορυτσάς 19, Κοντοπευκο, 153.43, Αγ. Παρασκευή, τηλ. 01-65.70.948.
2. 1^ο Θέσιο ειδικό σχολείο κωφών - βαρηκόων Βόλου, Μαγνητών 130, 382.21, Βόλος, τηλ. 0421-39.406.
3. 1^ο Θέσιο ειδικό σχολείο κωφών - βαρηκόων Χαλκίδας.

8) Ιδιωτικά

1. 19^ο Θέσιο ειδικό σχολείο του εθνικού ιδρύματος προστασίας κωφωλών Αθηνών (ΕΙΠΚ), Ζαχάρωφ 1, (Αμπελόκηποι), 115.21, Αθήνα, τηλ. 01-64.27.982.
2. 9^ο Θέσιο ειδικό σχολείο του εθνικού ιδρύματος προστασίας κωφωλών (ΕΙΠΚ) παράρτημα Θεσ/νίκης, Βασ. Σοφίας 133, 546.35 Θεσ/νίκη, τηλ. 031-83.20.62.
3. 8^ο Θέσιο ειδικό σχολείο του εθνικού ιδρύματος προστασίας Κωφωλών (ΕΙΠΚ) παράρτημα Πατρών, Αρόη Πάτρα, τηλ. 061-22.31.10.
4. 1^ο Θέσιο ειδικό σχολείο του εθνικού ιδρύματος προστασίας κωφωλών (ΕΙΠΚ), παράρτημα Καστελίου-Κισάμου Κρήτης, 734.00, Καστέλι-Κισαμου, τηλ. 0822-22.448.
5. 1^ο Θέσιο ειδικό σχολείο του εθνικού ιδρύματος προστασίας κωφωλών (ΕΙΠΚ) παράρτημα Βόλου, Ανακασιά Βόλου, τηλ. 0421-22.201.
6. 2^ο Θέσιο ειδικό σχολείο του εθνικού ιδρύματος προστασίας κωφωλών (ΕΙΠΚ), παράρτημα Σερρών, Κοιμήσις Στεργίου 1, 621.00, Σέρρες, τηλ. 0321-21.989.
7. Πρότυπο ειδικό εκπαιδευτήριο κωφών και Βυρηκόων ΓΚΙΟΚΑ-ΜΑΡΤΙΝΟΥ, Τίρυνθος 3, 175.64, Παλαιό Φάληρο, τηλ. 01-94.10.040.

10. Ειδικά νηπιαγωγεία
για κωφά - βαρήκοα παιδιά

α) Δημόσια

1. 1^ο Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο κωφών - βαρηκόων Αθηνών, Κορυτσός 19, Κοντόπλευρο, 153.43, Αγία Παρασκευή, τηλ. 01-65.90.227.
2. 1^ο Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο στο παράρτημα εθνικού ιδρύματος προστασίας κωφωλών (ΕΙΠΚ) Θεσ/νίκης, Βασ. Σοφίας 133, 546.35, Θεσ/νίκη, τηλ. 031-83.20.62.
3. 2^ο Θέσιο ειδικό νηπιαγωγείο κωφών - βαρηκόων στο εθνικό ίδρυμα προστασίας κωφωλών (ΕΙΠΚ), Ζαχάρωφ 1, (Αμπελόκηποι), 115.21, Αθήνα, τηλ. 01-64.27.982.

β) Ιδιωτικά

1. Πρότυπο ειδικό νηπιαγωγείο κωφών - βαρηκόων ΓΚΙΟΚΑ - ΜΑΡΤΙΝΟΥ, Τίρυνθος 3, 175.64, Παλαιό Φάληρο, τηλ. 01-94.10.040.

ΜΕΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

δικά Γυμνάσια - Λύκεια

Δημόσια

Ειδικό γυμνάσιο για σωματικά ανάπηρα παιδιά στο εθνικό ίδρυμα αποκατάστασης αναπήρων (ΕΙΑΑ), Λεωφ. Χασιάς, 131.22, Άγιοι Ανάργυροι, τηλ. 01-26.26.853.

Ειδικό γυμνάσιο για σωματικά ανάπηρα παιδιά στην ΕΛΕΠΑΑΠ Θεσ. νίκης, Βασ. Όλγας 168, 546.46, Θεσ. νίκη, τηλ. 031-417.375

Ειδικό γυμνάσιο Αθηνών για κωφά - βαρήκου παιδιά, Κορυτσάς 19, Κοντοπευκο, 153.43 Αγ. Παρασκευή, τηλ. 01-65.70.946.

Ειδικό γυμνάσιο κωφών - βαρηκόων στο παρύρτημα εθνικού ιδρύματος προστασίας κωφολάλων Θεσ.νίκης, Β. Σοφίας 133, 546.35, Θεσ. νίκη.

Παράρτημα 37ου Γυμνασίου Παγκρατίου για σωματικά ανάπηρα παιδιά, Γρηγ. Θεολόγου 16, 114.71, Αθήνα, τηλ. 01-72.25.921.

Ειδικό Λύκειο Αθηνών για κωφά - βαρήκου παιδιά, Κορυτσάς 19, Κοντοπευκο, 153.43 Αγ. Παρασκευή, τηλ. 01-65.70.922.

Ειδικό Λύκειο για σωματικά ανάπηρα παιδιά στο εθνικό ίδρυμα αποκατάστασης αναπήρων (ΕΙΑΑ), Λ. Χασιάς, 131.22, Άγιοι Ανάργυροι, τηλ. 01-26.26.853.

Παράρτημα 37ου Λυκείου Παγκρατίου για σωματικά ανάπηρα παιδιά, Γρηγ. Θεολόγου 16, 114.71, Αθήνα, τηλ. 01-72.25.921.

β) Ιδιωτικά

1. Ιδιωτικό γυμνάσιο ΓΚΙΟΚΑ-ΜΑΡΤΙΝΟΥ για κωφά - βαρήκου παιδιά, Τίρυνθος 3, 175.64, Παλαιό Φάληρο, τηλ. 01-94.10.040.

